

Inapit plogus in librū bñ augusti
de agnoscē vere vite...

Sapientia dei que os
muli aperuit et tu
dibili atali huana
verba formare tri
buit me quoq; nō
solū sermone sed etiā scia mpei
tū ad sandū mpellit atq; per se
ac de se mtellā alijs pie mnotes
re cōpellit. Huius ergo mstructu
ad vilitatē ut spēs pluimorū
iterū mitto me corrodendū den
tib; mudozū et forsitan cōfouē
dū cordib; dilectōzū. Cū xpūs ve
ritas et vita dicat. Hec ē vita
eterna ut cognoscat te solū verū
deū. q̄stat p̄fō ad hoc rōnale
creaturā solū factā ut factorē su
ū verū deū mtelligat mtellige
do dilugat diligedo m eo q̄ eter
na vita ē etnalit̄ brē viuat.
Quāritatis ergo eēnciā rōnabilit̄
mestigatē ē ad eternā vitā festina
re. Hanc vō negligedo ignora
re ē utiq; ad mortē mdeficiētem
ppere. Quia m mirū ignorās
ignozabit̄ dū q̄q; a beata vita
sequestrabit̄. **E**m̄obzē cū de
hac p̄clara matēia pluim scōzū
p̄m multa gloriōsa q̄scripserit
ipamq; rem simpliciōib; obsciū
ozē quodāmo reddiderit. libet
me per hec condensā q̄ndā se
mitā stilo q̄planāē. q̄ mfirmis
mtellectib; relicto errois dauo
per planū veltatis liceat libere
abulāē. Sed hūc quilib; iūdus
nebulosa facie forsitan occurrūt
et vritis diu sublimido corde con
cretū m me acerbū euomit. **E**d

tu mquēs tēptas ligna siluis
iportalē ac pedūdātū māi vnda
mstallāē. Huius tā mardacis mor
dace dente hec p̄t̄ retūdāt et
venenū maliciose euōmtū m
viscēā ipsius denuo torquēdū
mfundat. Inuidia dyaboli mōz
māuit ī orbē terrarū. **I**mitū
illū q̄ sūt ex pte eius. **O** iūde
ifely q̄ aliena felicitate torque
ris alieno dāpno depasceis. **I**p
sis reb; p̄bas ex pte dyaboli
te eē q̄ iūdes alijs qd tu ignoras
scie. **A**c michi ob piū laborem
collatū egris suspirijs igemstis.
qd tibi ob desidiam p̄mo ob iūdiā
denegatū cognoscis. **A**ge mser
potius letiferū virus quo turgēs
euome salabre dulcōis antidotū
exape. **S**m at̄ pti p̄is tu mgnō
felle tabescēs faueto. ego at̄ cū
iūdiā tabescete iter nō habeo.
Egregiā igit̄ scripturā siluā
alacriter mgridēs nō m eā ut
tu venenata lingua asseis ligna
deferens. sed p̄osū uite lignū
iusticiā esuientib; de ea efferre
conabor et dulce vite haustu
vitā siactib; de pelago scriptūe
haurire nō morabor. **O**mes et̄
go fideles ad lignū fontēq; vite
aurimus cui; gustu m eternū
brē viuamus. libellus at̄ cogm
tio vite nomē soraatur. dum
m eo v̄a vita tardiorib; mtellā
cognosabilis reddi videatur.
fratres... **G**racias deo psolui
mus cui; do no apte ī subijs re
bus certificāi possum q. **O**m̄qu
dē ergo nos m honp̄m videas
q̄fluuisse. ne ad p̄iam tendētes
m via lassabūdi deficiamus. **p**uf

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

tu potuq; vite ut soles refice et
tempus irremediabili cursu labile
nebuli questionū figens fac stabile
ne sua volubilitas nos onantes
inoluat sed tua affabilitas in di
uinis laborātes ad semp manēs
eū sustollat.

*Inapit liber bñ aug' de agnitiōe
vere vite.*

Huctū ligni vite frēs
lēm in thmīs crucis
pendulū meū alacres
adite. fontēq; vite a vi
ta prē q̄ de loco voluptatis ma
natē paradisu etiam videlicet or
tū delinātū irrigantē vnammes
haurite. *Cuius* sapor si palatū
cordis vñ indulcorauit testor
vobis q̄ uos tū eo pmasuros tor
rete voluptatis sue q̄q; satiabit.
fratres.. Cū carnalia sapiētes
spūalia cogitāe nequeamus. reg
nū celozū regionē latissimā om̄i
opulētia affluētissimā in q̄ celest
tem iherlm̄ p̄lata urbē meīs at
q; opibus inclitam et ī hac deū
q̄ gloriosū regē āgelos uelud
militēs uaiō cultu aspiciuos mēte
formamus. *Idcirco* postimus
ut rōne indagāte. argumētis que
p̄ obstācia ap̄rimas. ueritatem
q̄ in tenebris latitātē ad lucem
nobis pducas. at deū ad quem
videndū nos affeīs factos. quodā
mō uisibile an̄ oculos cordis n̄r̄
q̄stiuas. *Magister.* Cū deus om̄i
potens solus īmōzlis. solus īuisi
bilis solus īcōprehēibilis lucē
habitet. Inaccessibile. ego at tene
bris uiciorū obsitus tetra caligine
inhabitem. lucē uirtutē īadhibile.
q̄luc̄ ineffabile lumen sc̄is aliozū
oculis inferre poteo. qui cecūnēte
cordis oculo splendorē tāte in aef

tatis reuerbeātis nullo mō īuici
p̄ualeo. *fratres..* Tamē intere
p̄ posse in illa r̄ipi q̄tenq; deicta
caligine meīs ab illa illūari. nos
quoz; p̄ te illustrāi sicut sepe uide
mus ualles a montib; iūbare solis
irradia. *magist.* Conabor p̄ uir
bus uobis orātibus ac loq̄a p̄ente
argumētis comitātib; sequi ueritatē
usq; ī ip̄ius inaccessibleis lucis labu
lū fugietē. ip̄a q; q̄cedente p̄ducā
eā uobis indagantibus se ostendē
tē. *fratres.* Nā quidē nō deit
oracō t̄m sit tibi p̄ma diu ueritatis
raio. *Magnope* quidē a te audie
desideamus q̄luc̄ in orōmb; de deo
cogitāe debēmus. ne forte ip̄ema
mens sibi pulchrū hoīem ymagi
netur et hoc simulacrū p̄ uerō
deo decepta ueneretur. *Magist.*
fateor magnitudīe altitudinis
suscepti negotij uictus sum̄bo.
q̄ q̄ utiq; mēte q̄apio v̄p̄ uer
bis explicitāe sufficō. *Excedit*
eī longe omē p̄clarū sumozū
philozophozū ingemū. q̄ subli
mitas hui; rei que tractat̄ ex
p̄cat oēm intellm̄. *Quāto* q̄pe
magis oēm creaturā t̄ngressus
conor eā diligētī īuicū q̄replā
tāto magis senao eā ab asp̄tū ī
tellaīs mei elongāi. *Optim* t̄m
dabo inquisicō in uirē p̄ modulo
meo satisficē put̄ ip̄e de quo agi
m̄ dignabitur nohāa sui desi
deant aīe īnotescē. uos at ubi
uires pondē tante emnēne p̄
se succubūt. oportet fragilitati
ignoscē. *fratres..* Nos q̄sto
diligentius hui; rei p̄pendm̄
amplitudmē. tanto ardentius
optamus eā nobis utiq; fieri

155
156
cognoscibile. et eius quicquid mo-
ditate pulchritudine. et ideo li-
benti animo ignoscimus tibi. si ea
que verbis non vales saltem nutri-
bus explices. **Magister.** Sciendum
igitur deum nullis verbis proprie
exprimi. nulla posse cogitatione
prehendi. Quomodo autem dicitur
et incomprehensibilis predicatur
si humane locutionem vel meditaci-
onem includitur. **¶** Nunc autem patet
quod sit admirabilis cum omnibus lin-
guis sit medicabilis omnibus
cordibus incogitabilis dialectica
aut diffendi potens potent que
quod dubia diffinitur cunctas scrip-
tuas eubias et eiusdem et e-
ius rationibus cuncta humana
sapientiam admichilans. cum diu-
tate intendit. tate maiestatis
luce repressa. pauidum caput
tremefacta reflectit. atque in ab-
dita humane sapientie fugiens
delitescat. dissolutusque stilogis
morum nequibus stulta obmutef-
at. **¶** Nepe nomine et uerbo cuncta
exprimuntur. que sub decem predica-
tionibus humane corde percipiuntur.
¶ Sed quod ex his nullum proprie deo
quodam manifeste ratio approbat.
¶ Nam si dixerimus quod deus substantia sit
que omnibus subsistere tribuit. et
per quam omnes res esse habent. mox
omniversalia et indiuidua de quibus
substantia predicatur. genera et
species in quibus usatur. sunt et
noue actiua que ei necessario inher-
ent occurrunt. que cuncta liquet
quod minime in deum conuertuntur. **¶** Si
dicemus quod deus ipsa magnitu-
do existat. que omnia et mensura et

nudo et pondere disponit. partem
putas huic quantitati se opponit.
et sua exiguitate quod est super
omnia maximum gignit. **¶** Quod
si ipsam bonitatem uel summam bonam
notem. que cuncta ualde bona fe-
cit. statim malum huic quantitati quod
est riu obinat et tanto bono se oppo-
ne non trepidat. **¶** Et si creator
uel deus predicatur. predicatur quod
utrumque ad aliquid saltem ad mundum
refertur. quod est in relatio opponit
aut mundi institutionem cum hoc voca-
bulo caruisse. et hoc relatiuum ex
mundi creatione et accidisse. **¶** Quod
inquiens est de deo cogitare. cum ratio
astruat nichil deo accidentale. sed
totum quod de eo predicatur et esse essen-
tiale. **¶** Porro si ubique totus dicitur
et cuncta simul loca ipse affeatur
mox localitas clandestine irre-
pens. illum loco includit que cuncta
cuncta pugillo includit. **¶** Si autem
semper dicitur. et cuncta
tempora disponit affirmetur. con-
tinuo presentis presentis futurum presentis
succedere festinat. et in actu atque
fine et in actu ascribere non formi-
dat. **¶** Si autem dicitur quod omnia posside-
at. et amictus lumine sicut uesti-
mento resurgat. statim hic cogi-
tatio cum habitu priuat. dum amic-
tum lucis uel possessionem rerum ab
eo sepat. **¶** Et si semper ad esse presentis
predicatur. quod est in sitis standi uel
sedendi ymaginat. **¶** Si autem om-
niversa regere refertur. tunc actus la-
boris et eterna requie annullare conat.
¶ Porro si affirmetur patiens ma-
la presentis sufferens. illico passio se in-
gerit et impassibile pati intendit.
¶ His ergo decem cuncta locutio huma-

na includit². et ab hys omnibus p
prietatis sime eēne euideti rōne
penitū excludit². Cūta etēi que
uel oppositiōne uel q̄tietate uel
accidens suscipiūt nulla rōne
pprie deo quēiūt. Igit² ai rōne
repugnāte ml de deo pprie loqui
ualeam⁹. saltē mpprie p emigma
ta loqui de deo satagam⁹. **fr̄s.**

Euidens quidē rāio docet deū
huānis ubis medocibile. sed m
rationalis mens m̄hant² desi
deat eū sibi utūq; fieri cognos
cibile que mens instar speculi
mē videtur. m quo ipā ymagi
nē creatoris sui q̄templetur.

Magister. Om̄uersa q̄q; m re
bus creatis nouim⁹ p corporeos
sensus cognoscim⁹. et ea quidē
que nec visu nec experientia di
dicimus per q̄paciōne visorū uel
exptorū discim⁹ ut q̄ de bestis
uel ignotis hoībus legim⁹. Que
autē nobis penitū icognita per
q̄paciōnes notas nō significat²
nūq; p̄sus sciēcie n̄re notificat².
Et ideo q̄ spūalia sūt nobis i
uisibilia atq; corporeis sensibus
iq̄phensibilia. nūq; nobis erūt
aliqua rōne pbabilia. Quia ued
hec q̄stat eē et si per silia edocet
nequeūt fide tm̄ t̄redetiū exigūt.

fr̄s. Que ratio argumētis
pbat q̄q; m q̄paciōe deficiat. necē
est ut rōnalis quisq; credē non
tenuat. tu tm̄ pfer qd de spūali
bus sciendū tibi rāio inuat.

Magister. Sex modis spūs m
scripturis s̄balit² dia. non nestio
a uobis bene sciri. Primo sim⁹
om̄ deus spūs appellat² ut ibi.
Spūs ē deus et q̄ adorāt eū m spū
oportet adorāe. Secūdo angeli

spūs nūcipant² ut ibi. Qui fa
cis angelos tuos spūs. Tertio aiē
spūs nūcipat² ut ibi. Exibit spūs
eius et reuertet² m terrā suam.

Quarto vita brutorū aīaliū spūs nō
tur. ut ibi. Quis scit si spūs in
mātorū descendat deorsū. Quinto
uenta spūs dicit² ut ibi. Et spūs
prellarū. Sexto hic aer spūs sci
bit² ut ibi. Os meū aperiu et
attraxi spm̄. Quorū diffinīo
talis ē. Aer ē spūs sensibilis. nō
sensibilis eidē que nos attrahedo
sentim⁹ ipē m̄chil sciēcie. nūctis
tm̄ sub celo uiuentib⁹ spūm̄e q̄h
bens. Ventus spūs ē aeris. de
nūtu aliquo mō agitat⁹ prellis
aquarū augmētāt⁹ per angelica
m̄stia exatāt⁹ per eādē tm̄lla
tus. Vita at̄ brutorū aīaliū est
spūs vitalis q̄stans de aerē et san
guīe aīalis iuisibilis sed sensibilis
memoriā habens sed m̄tella ca
rens. m carne mouens et m aīa
euāestens. Aīa ued spūs ē s̄ba spūalis

ūcorporea. corpis vita iuisibilis
sensibilis. mutabilis. illocalis. pas
sibilis. nec q̄tate m̄sue. nec q̄
litate forme. nec coloris susceptibi
lis. memoriālis. rōnalis. m̄tella
alis. imozis. Et ne diffinīo ua
cillet. rāio eā p̄baciōib⁹ roborat.

Aīa ē spūalis substācia. Om̄e eā
qd̄ alij vita subm̄strat. ipm̄ n̄re
est ut subsistat. sed aīa corpi vita
tribuit. ergo aīa realit̄ subsistat.

Hāt uedō vitā eē ipā pbat. dum
p̄nāa sua corpus uiuificat. et
absentia sua idem mortificat. Hec
quidē nobis ē iuisibilis sed spūali
b⁹ uisibilis. Hāt enā sensibile
eē q̄stat. dū oculis colores. aurib⁹
sonos. narib⁹ odores. palato sapes
māib⁹ appēa uel lema sciēcie p̄stat.

sim

tabilis

Est quoque mutabilis.

Ome ei qd periorat² uel meliorat² mutabile e. sed aia pncps periorat² virtutibz meliorat² ergo mutabilis e. Est ena illocalis. Ome em qd loco includitur altitudie latitudie longitudie acis circumscribitur et corpus e. sed ratio docuit aiam incorporea ee id e nec corpus nec aliqd mebrum hre igit² qstat ea illocalis ee. No ei spaciū acis ut corpus occupat nec corpus ut aqua vtrum implet: sed ut calor illocalis totū igni e. ita aia illocalis totū corpus possidet. Ignis qd e visibilis sed calor invisibilis sed sensibz et quodamō igne viuificans. ita aia invisibilis sed sensibz. Invisibile corpus qd a omnia vi sensificat et viuificat. Hec e quoqz passibilis. Ome ei qd merōe affiat² passibile e. sed aia dū sue voluntatis qpos no effiat² dolore mestice affiat². igit² passibilis ee quātur. Ab hac qritas excludit² dū nec altitudie nec longitudie metit². nec sex arcū stancias salicet an et retro. deorsū. sinistrorsū. dextrorsū et deorsū se includere patit². Qualitas at forme uel coloris ab hac secermit² dū nulla forma hūam corpus uel nullius coleate rei illi ascribit². Hec at memorabilis e q preta recollit uel recolligit. Est ronalis q pncpa discernit. Est intellectualis. q futia itelligit. Hic imōrle hinc ee qstat q memoria sui apud posteros phēmet² diare laborat. Angelus at spūs e substācia incorporea invisibilis sensibilis ronalis intellectualis immortalis. bonorū luada et ipassibilis. malorū tetra et passibilis.

Bed videndū vtrū aliq substācia talis in rebus creatis ee credat². cū a nobis mīme videatur. Angelos ee ipa insensibilia pbat² que tam certā sui motus lege obseruat. Ome quippe qd mouet² aut motū a se habet aut aliūde: sed ome qd motū a se habet sensibile e ut aia. qd aliūde insensibile ut corpus. Et si sol luna sīdea per se mouet² sensu uel rōne vige vident². que cū tā certa tēpora celi spacia custodiūt. quodamō suū intellēm hinc mūdo hūe uel signis mnuūt. Sed qui ea rōnabilia uel saltē sensibilia corpa arbitrat². uire sensu carēs mē rōnabilia qputat². Cū uere sint corpa visibilia sed motu carēcia utputa insensibilia et tñ mouetur qstat pfecto q aliūde moueāt². Restat igit² ea per āgelica mīstera moueri. Sic uētos pluuias qndines fulgurū tonitrua tēpestates auiūs iussu dei per illos regi qui dubitat et ea sensibilia putat. hūc rō stultū cū insensibilibz refutat. Bruta quoqz aialia usibz hūānis p illos obsecudai uel adūsai q no credūt. aut illa p rōnis m tellem her fare credūt. longe a rōne recedūt. Sed et cūcta q in rebus insensibilibz uel creatis sensibilibz gerūt² p illos admīstrari qui ambigūt multū a luce ueritatis desipit. Igit² qstat āgelos uē ee. et cūcta nobis occulta patent nosse. Sed hoc differt mē illozū et nrām sciēcia. q ipi oēs causas recūt anqz uemat noscūt. Nos autē

vix et cum magno labore inestiga-
ntius eas res postquam in actu consistit.
Porro si unusquisque sicut
a nullo intellectu ualet proprie cogi-
tari ita nulla diffinitione potest
potest proprie determinari. Sed quod
intellectuales mens eum utrumque ag-
noscere anhelat. hoc emmananta
diffinitio ei inter se sufficiat. De-
us spiritus est et essentia inuisibilis omni
creaturae comprehensibilis tota uita
tota sapientia. tota eternitatem
simul eternaliter possidens. et dicitur
ipsa uita. ipsa sapientia. ipsa ueritas.
ipsa iustitia. ipsa eternitas existens.
omnem creaturam in se puncti in
se continens. Si autem aliquis insipiens
tamen desipiat. ut deum esse diffidat.
hunc solum uere esse et omnia alia ab eo
habeere esse hac ratione colligat. Omnis
substantia aut per se subsistit aut
per aliud. sed hunc mundum non
subsistere qui quod tendit. hic fatuus
in nichilum tendit. Mundum autem
non per se subsistere constat dum eum
cepisse ratio doceat. partibus enim
constat. Omne autem quod partibus consti-
tuitur. uel in partes resoluitur. ab aliquo
utique coniunctione uel resolutione
patitur. Mundus igitur non per
se subsistit. et ideo sequitur quod cre-
atura sit. Creatura autem ad aliquid
scilicet ad creatorem refertur.
Solum igitur creator per seipsum
et in seipso consistit. omnis uero cre-
atura per ipsum constat uel subsistit.
Si enim esse ab aliquo habet.
tunc illud magis est deo a quo hoc
habet quod deo igneius est. Et
cum nichil propter creatorem et creaturam
in existat. si deus per seipsum
esse non habet. de necessitate se-
quitur. quod per creaturam existat.

quod igneientissimum est. Amplius
substantia mundi in diuersa gene-
ra uel in diuersas species diuiditur
et in his singulis bonum inuenitur.
Omne enim uale bonum. uniuersa
quippe utilia consistunt. et ideo
singula bona approbantur. Omne
autem bonum aut per se bonum aut per
aliud. sed diuisa bona participando
unius bona esse uere est. diuersitas
quippe recipit maius et minus.
quod genus operatur ad genus
lapis minus bonum est. quod tamen est et
non uiuit. lignum maius bonum
est quod cretudo uiuit. Equus illo
bonum melius qui uiuit et sentit.
Homo illo prestantius qui uiuit et ratione
discernit. Restat igitur id maxi-
mum et summum bonum de quo omnibus
inferioribus profluit bonum. Et hoc
bonum deus est. de quo quod de fonte
cuncta bona profluunt. et in eundem
cuncta refluit. Hic solus uere
est et ideo ueritas est. Omne enim quod
est. uerum est. quod uere non est falsum est.
sed deus uere est ergo ueritas est. Cre-
atura autem ei operatur quod non est. et idcirco
quod falsitas ad ueritatem est. Omne
enim quod ex nichilo esse cepit in nichilum
reduci potest. sed omnis creatura ex
nichilo producta ab eo ad aliquid est
producta. ergo si ei operatur nichil
esse operatur. nulla ergo mens
deum esse dubitat. per quem alia crea-
ta esse consistunt. huius essentia est uita.
Omne enim quod est aut uiuit aut uita-
taret. Omne autem quod uiuit aut per
se uiuit. aut per aliud. sed deus
per seipsum et in seipso uiuit. et
alijs omnibus uiue tribuit. ergo uere
uita et uitalis ueritas est. Seipsum quo-
que deus et totam facturam suam sapit
et intelligit aut nichil est aliud sapere

q̄ vult et eē igit̄ sapiētia est.
 Deipm̄ enā et oēm q̄ iusto ē dili-
 git. et hanc iusticiā nō aliūde ac-
 cipit ergo iusticia et dilāo existit.
 Ināo et fine caret p̄tētiū et fu-
 turū non habet ergo et̄itas ē.
 Cū itaq̄ rāo deū veāit eē p̄ba-
 uelit. et hūc vitā sapiām v̄itātē
 iusticiā et et̄itātē veīs assertō
 mb̄ eēnalit̄ eē docuit̄ restat
 nūc ut ad hūc quoq̄ videndū a-
 liq̄ fenestrā apiat̄ per quā mēs
 quosdā gradus scandens p̄spiciat.
 q̄ten̄ regē glorie ī decōe suo vi-
 de p̄ualeat. **P**edeteptim at̄ iō
 per corpalia gradit̄. ne īfirmus
 mtellcū per ardua mtens. dif-
 ficultate q̄tractus relabat̄. **I**n
 primis igit̄ hūc corporeū solem
 mēte q̄sidemus auq̄ magnitudiē
 totū mūdū calefieri. auq̄ clāitate
 totū orbē illūari videm̄. **P**ost
 hūc solē milia milū āgelozum
 deo m̄strānū attendam̄. quos
 singulos rōne mōst̄ite sepaes
 p̄mo cētes sole splendoros sa-
 amus. **R**am hūc sol ē m̄ster mū-
 di angeli at̄ templa dei. q̄ntū et̄
 go differt̄ tēplū dei a seruo mū-
 di. m̄ differt̄ clāitas angelozū a
 clāitate solis. **D**emde decies mil-
 lies centena milia sublimū ange-
 lozū deo astantū p̄pendam̄ quos
 singulos cētes p̄mmo milies p̄
 sole clariores p̄ certo nostam̄.
Sicut ē luna stellas sol lunā m̄
 clāitate excellē cermit̄. sic ql̄bz
 superior ordo āgelozū īferiore ab
 āgelis usq̄ ad seraphim̄ gloria dig-
 nitate clāitate p̄cellē credit̄. **P**ost
 hos innumēabilia milia scārū aiārū
 p̄piciam̄ quas singulas longe
 sole luadiōres āgelis b̄titudiē

et clāitate coequados non dubi-
 tamus. **T**ot et tantis lūmbus
 singulis q̄sideāns singulozū etiā
 magnitudinē q̄tēplemur. q̄ten̄
 ad id q̄ m̄quei anhydām q̄ facilius
 subleuemur. **C**ogitemus itaq̄ a-
 mīmā splendidū ignē auq̄ mīmā
 smilla rōne m̄strāte v̄icat hūc
 solē. **O**m̄e ā q̄ ab alio t̄cludit̄
 m̄ing eo q̄ se m̄cludit̄ eē n̄citate
 quūc̄. sed cogitāo aiē q̄ ē eius
 smilla nō solū hūc solē sed etiā
 totū mūdū ambitū breui spācio
 m̄cludit̄ et totus orbis eā m̄ime
 circūscribit. **I**gitur q̄stat p̄q̄
 aiām toto mūdo longe maiōrē
 mtellcūali magnitudinē fore.
Angeli at̄ sicut ab aiābz b̄titudiē
 ita etiā differūt magnitudinē.
Hic nemo magnitudinē corpi-
 lis q̄tatis mtelligat. sed illam
 potius mtellcūalē que hūc cor-
 poreū mūdū et aiāta m̄ eo corpi-
 ad puitatē redigat. **I**nc iam
 mens ī alta se deuet. tot̄ sursū
 p̄tū p̄t dilatet. tot̄ luces ī testā-
 bili clāitate īppabili magnitudiē
 resplendētes sub se p̄spiciat. sup̄
 se veō q̄ndā admirabile lucē que
 om̄ illarū lucū lux sit itendat.
 que sic sup̄ tot et tātas luces lō-
 ge refulget. sicut sol super oēs
 stellas lucet. **C**uius lucis testima-
 bilē et īeffabile magnitudinē et
 ammirabile pulchritudinē ille tot
 et tante luces iugit̄ ammiratur
 et auq̄ affluētissimā dulcedinē
 m̄defesse p̄spice delectentur.
Hec p̄fecto est lux īaccessibilis.
 quā m̄habitat eētia dei solis
 mūdus cordibz visibilis. **P**ul-
 lus hūc cogitet luce deū quasi

tabernaculo hominum circumdatur quod
sit deus qui lucem inhabitat ali-
ud. et lux aliud quam inhabitat.
sed potius ipsam lucem essentia dei
sciat in qua universa bona simul
locata intelligat. **H**ec est lux qua
angelos et animas in celis sua visi-
one faciat. **H**ec est que mundi
cordes per contemplationem illuminat.
Hec est que lucerna solis in mu-
do quod morantibus ut candela lumine
in caritate positus presertim. quod de tene-
bris ad lucem de morte ad vitam
de exilio ad patriam remeare pos-
sint. Ergo in oratione taliter mens
nostra deum meditetur taliter inteno-
niam ymaginem eius contempletur
sicut talem lucem que sit super
solem ut sol super candelam resplen-
deat. ymo talem que sit super in-
nuam angelorum et animarum milia per
solem cunctas splendida. ut sol
super sidera resplendeat. **N**on mul-
tum quippe a veritate aberrant qui
talem dei ymaginem ante oculos cor-
dis in oratione versant. **H**ec patris
visio dei facie ad faciem. regnum
celorum vocatur. quod extra hoc cor-
poralem celum. ymo extra omnem locum
angelis et iustis qui celum noverunt
hanc visionem fruuntur. **I**dem ergo etiam
a quo deus in omnibus creaturis
essentiam manere creditur. quod pro-
pter in celis id est in iustis habita-
re predicatur. quod ipsi in habitatione
eius fruendo sentiunt. et eum omni-
bus rebus mee gaudentes aspici-
unt que sibi minime adesse aspici-
unt qui terrena diligunt. **S**i-
cut enim videns et cecus in sole stan-
tes. videns solis claritate viden-
do fruuntur. cecus lucem eius privatur
et quousque presentia solis utriusque

eque assistit tamen eius presentia non
equaliter utriusque sentit. sic deus
hos tamen inhabitare dicitur qui eius
presentia facie ad faciem videndo ut
angelis. aut per contemplationem
speculando ut iusti in hac vita
fruuntur. **I**n his vero non esse dicitur
qui eiusmodi visione privantur.
Unde et regnum celorum inter nos
esse prohibetur quod visio dei omnipo-
tentis que regnum celorum id est
iustorum noverunt in angelis et in
iustis contemplatur. **H**ec etiam visio vi-
ta eterna appellatur. quod beati presen-
tia id est essentia vite plene presen-
tatur. et nunquam morti nec ullis
doloribus ministris mortis subiacere
permittitur. **A**d hoc namque creati
sunt ut eternaliter vivant. et eter-
nitatem eterne aspiciant. **H**ec quo-
que celestis civitas nuncupatur
quod unanimitas illorum civium ad
videndum regem glorie in decore
suo aggregatur. **H**ec michelom-
nus iherosolimam agnoscitur. quod visio
pacis semper manens faciantur.
Hec paradus vocatur quod omnino
da gloria omnium deliciarum iocun-
datur. **H**ec quoque superna patria
noverunt. quod omnes iusti hanc visio-
nem ut puta filii dei hereditate
non dubitantur. **C**um ergo sanctus in
oratione invocatus sic oportet de eius
cognitione institutus in gloria eterne
claritatis sicut splendidissima
lucina luce per solis fulgore lucem
cui omnia bona plene in dei vi-
sione habeat. et cunctis se invocan-
tibus potenter subveniat. **frs.**
Sol eternus ad quem videndum
nos tua dulcis oratio producat. et
cuius serena lux cordibus nostris

per tua verba illuuit ipse te de
tenebris ereptu in lucis regioe
ostendat et me lucis qd pdicas
te lucet e sue visiois phemnt
seu tribuat. **Magist.** Si q per
me pbabile pfectur. nolo ut m
de michi s deo auq donu e gra
refeatur. qui sepe p abiectos
seruos ad hereditatem sue visio
nis filios quocat. et p hostes de
exilio ad patriam iter saluus a
mias pnotat. Et bene nostis
deformē aliqui formoso speculu
pmo ceat videntibz lumē tenu
isse. ac claudu sans igressu
via ostendisse. **Fratres.** Nos
quo ad viuimz phem deo gra
tes referimz auq visio pte no
bis innotuit. et qui tale the
sauru carnalibz absconditu per
te nobis ptulit. Sed q pondus
carnis atq aggruat. eate ite
cu carnalis cogitatio metē de
diuina gteplacone pulsat. Cu
ei superius tuao vnu deū ve
rissime eē demonstrauit. et ip
sum solū cūcta ex nichilo fecit
se pbauit. quō q tres deos a
doraē docemur. dū ptem per
fectū deū filū pfectū deū
sp̄m sc̄m pfectū deū q̄stel mo
nemur. Dū ei sic distmcte tres
psone distmguūt. q̄ aliud q̄
tres dn̄ a nobis itelligūtur. **Magister.**
In ipa veritate se
demonstrante et rone pbante.
nauis videbitis necessariā m
vna eēcia psonarū trinitatē
et item per oia necessariā m
tribus psoms mdiudue substā
cie vmtatē. Cū iā superius a
deo loqueret emigmatice q̄ nō
potu p̄p̄e. qd̄ d̄ni eēcia dei eē

Fratres. Lucem. **Magist.**
De luce quid gignit? **Fres.**
Splendor. **Mag.** Quid in
luce et splendore simul q̄sidea
tur. **Fres.** Calor. **Magister.**
Num in substācia lucis splen
dois et caloris mūcūt diuersi
tas. **Fratres.** Non sed pdemp
titas. **Magist.** Num in vocabu
lis uel officijs pdicat pdemp
titas. **Fratres.** Numme sed
diuersitas. Nā lucis vocabulū
ip̄am substācia. splendoris
vocabulū lucis grācia. caloris
veō vocabulū videt̄ exprime
lucis efficacia. **Magister.** Igit̄
patet tria diuersa vocabula.
vna q̄stae mdiudua eēcia. **Fratres.**
Per oia patet. **Mag.**
Dūmū sp̄m p̄m lucē appellat
habetur in ap̄lo. Deus lux est
et in eo nō sunt tenebre vlle.
Dūmū quoq̄ sp̄m filū splendo
rē nūcipā. habet̄ in alio q̄
saluet est splendor substācie
eius. Dūmū nichil sp̄m sc̄m
calore noīari. habetur apud
moysen. Deus n̄r ignis q̄su
mens ē. Cū itaq̄ lux splen
dor calor sit vna natura et m
diuisa substācia. vocabula veō
diuersa. q̄stat p̄feto p̄is et fi
li et sp̄s s̄a vna eē natura
mdiudua q̄ eēcia. dū in eo
qd̄ sigt̄ saluet q̄ sit substācia
et sp̄s noīatur. Et item in
psoms diuisitate nāam dū pat̄
gignēs. filius nascens. sp̄s
sc̄s ab vtroq̄ p̄cedens pdicat̄.
Fratres. Plane trinitatē in

omnis

psoms pspicue videmus et ne
cessaria in substantia unitatem
evident tenemus. **Magister.**
Ideo vigilantissime hec duo no
mia. scilicet substantia et psona
diuine eencie coaptant. qz semp
substantia de indiuiduis in plura
litate existentibus psona vero de
indiuidua conati na. cu nos so
lemus psoms pluralitate substā
cie vero designat eencie unita
tem. **fratres.** Quia similitudine vo
catur eterna lux p p. **Mag.**
Quia plem ex se sibi equale
genuit. **fratres.** Nonne sibi ma
gis matris nome quem videt?
Magister. In pte semp e causa
pmpialis prolis. et ideo a pn
cipali sepu debuit iure hoc noie
appellari. **fratres.** Quia similitu
dine dicitur gignes. **Magist.**
Certu e q mens gignit cogitaco
ne. Cu at mens seipam cogi
tat. qz alia sibi similem generat.
sic sumus deus cu seipm talem
qlus e cogitauit. pculdubio si
milit sibi per oia ymaginē ge
neauit. Et sicut gignes iure
pat vōtur ita rectissime gei
tus filius noiat. **fratres.** Si
deus filiu genuit. videtur aliqu
fuisse q filiu no habuit. et hoc
nome ex accideni possedit.
Et si hoc ita e superior pbaco
labefacta e q deo nichil accide
tale sed totu eencieale pdicatur.
Magister. Jam docuit ratio dei
eencia ee eterna vita mich et
fims nestia. Et si hec singu
lais vea vita absqz miao semp
fuit. qstat qz et absqz miao se
per se viuē intellexit. Et si se

viuē non intellexit. sapiens
non fuit. qd nephas e de deo
dicē. **Et** si aliqu aliunde sapiē
tia accepit q prius caruit. tunc
id a quo tūc bonū accepit. deo
melius extitit. qd absurdissi
mū e. Sed si sempiterna vita
semp se viuē intellexit. hec
itelligēcie sapia nō aliunde ei ac
adit sed semp ei coeenciaalis fuit.
qz p hāc ex se ut plē suā mef
sabilitū genuit. ideo pat nūqz
sine filio extitit. **fratres.** Quia
similitudine splendor eterne lucis fi
lius vōtur. et nō filia. **Mag.**
Quia per similitudo pūs in eo
exprimit. vñ et similitudo eius
diat. Nichil e in rebus creatis
ad integritū eius similitudine seruat.
a quo nascit. Capilli naqz a ca
pite nati sūt capiti diffiles. Po
ma ab arboribz nata illis diffilia.
lana dissimilis ouibz. Fetus aū
lū uel ipi filij homi non p oia
fies qualitati geitorū. Hic at
per oia gigneti e simimus. et ideo
veissime non filia sed filius.
fratres. Quia at habitudine
filius verbū vōtur. **Magister.**
Tripliat verbū intelligitur.
verbi grā. Cu hoc verbū homo
ore pfectur aut cu idem verbū
hō absqz motu lingue in corde
format. aut cu ipa res qz sigt
illud verbū scilicet hō qualis sit
intellcū cogitat. Hoc tertio mō
deus uerbū suū genuit. cu seipm
cogitando dixit. et qz tota mū
di forma eade cogitacoē fecit. / suo
ideo diat qz oia in verbo fecit.
Unde et de creatōne mudi le
git. Ipse dixit et facta sunt.

Nihil est ei aliud filius vel ver-
 bu dei q̄ cogitatio vel ars vel
 sapia eius. **N**empe n̄ nos re
 aliquā cogitamus ipsius rei p̄
 imaginē in cogitatioe formamq̄.
Sic deus cū seipm̄ cogitavit
 suū silēm per oīa p̄ imaginem
 formavit. et ideo hoc verbum
 ymago vel similitudo dei dicitur.
 sed nichil aliud nisi eadē eētia
 exprimit. **U**nde et hoc verbū
 dicit q̄ v̄ bonū. **fratres...** Quo
 modo dicit q̄ om̄e qd̄ factū sit
 in ip̄o vita fuit? **Q**uoniam lapi-
 des qui solidi sūt in v̄bo dei
 vivūt. **magister.** Oīs creatūa
 tripharie subsistē dicit. **I**n deo.
In seip̄a in nobis. **I**n deo vita
 imutabilis in seip̄a substācia q̄
 mutabilis. **I**n nobis similitudo rei
 ymaginabilis. **V**erbi gr̄ lapis
 in seip̄o substācia mutabilis q̄ i
 calcē quertibilis. **I**n n̄ra cogitaci-
 one similitudo lapidis. **I**n arte dei
 eētia imutabilis vite diuibilis.
Cū ē artifex domū facē cogitat.
 ia domus i ip̄a arte vivūt. quā
 postea manus edificat. **S**ed il-
 la quā manus erigit corruet. il-
 la v̄o que i arte vivūt p̄manet.
Et sicut nichil aliud ē ars q̄ aīa.
 nec aīa aliud ē q̄ vita. et in hac
 cūcta imūbilit̄ p̄manebūt. que
 in substācia sui mūbilia deficiūt.
fratres... **E**t evidens ratio idē
 verbū cū pat̄ et sp̄s sc̄o v̄nā in-
 diuiduā substācia inexpugna-
 bilis p̄baueit. quomō solū in
 carnal potuit. **S**i ē a pat̄ et
 sp̄s sc̄i eētia eēt sepatū. et sic
 singulae hūanatu q̄stat p̄fecto
 q̄ pat̄ et filij et sp̄s sc̄i substā-

cia non sit indiuidua que pati
 potuit sepatōis discrimina. **Ma-**
gister. Dicit sempiterna virtus
 diuinitatis per que facta aspici
 ut p̄t̄ intelligi. sic hoc p̄fundū
 et nimis occultū per ea q̄ nobis
 gerūt rōne p̄sūtate potat in-
 spici. **N**otū ē ē q̄ huāna mens
 verbū cōis locūōis ex se cogitā-
 do gignit. et idē verbū i mēte
 et in memoria simul eētia v̄na
 assistit. **C**ū v̄o mens ubū suū
 alijs inotescē cupit. cū eadē co-
 gitatioe que nichil aliud ē q̄ ver-
 bū suū. et cū memoria dispoit.
 qd̄ idē ubū corpus vocis induit.
 et auribz audibile. et cordibz au-
 diētū visibile p̄cedit. et i luctis
 corpus suū ligat et vidēi p̄mit-
 tit. et tñ inuisibile manens de
 eētia mētis et memorie nō re-
 cedit. **N**ō ergo mens neq̄ me-
 moia. sed solū ubū insonuit sin-
 gularit̄ per corpus vocis sensibi-
 le. et tñ insepabiliter mansit in
 eētia mētis et mēōne inuisibi-
 le. **S**ic sumus pat̄ verbū suū
 seipm̄ cogitando genuit qd̄ in
 pat̄ et sp̄s sc̄i eētia simul co-
 eētiale subsistit. sed tamē nec
 pat̄ nec sp̄s sc̄is. sed solū ver-
 bū qd̄ ē pat̄ filius singulariter
 huānū corpus induit. sensibile
 se oibus exhibuit. corpus n̄ptū
 indigna pati p̄misit. ip̄m in-
 sepabiliter in eētia pat̄ et sp̄s
 sc̄i inuisibile et ipassibile p̄masit.
fratres. **Q**ua at similitudie amor
 dei sp̄s n̄cupatur. **magister.**
 Dei eētia d̄ni eē vita. vera
 at vita se viuē intelligit et si se

viuē intelligit. se vniq̄ diligit.
Dei at̄ viue intelligē. dilige.
nichil aliud ē q̄ existē. Dilāo
ergo dei ē vitā. et vitā ē spūs
et q̄ deus cūctis eē uel viuere
tribuit. idcirco spūs nūcipat.
Ideo at̄ scūs addit. q̄ cūcta per
eū sanctificātur. **fratres.** Qua
lit̄ pbatur hic spūs a pat̄e et fili
o p̄cedē. **maḡ.** Nichil aliud
spūs scūs q̄ amor dei intelli
gitur. Vnde et caritas dicit.
Constat at̄ q̄ pat̄ filiu ut se
ipm diligit. et idem filius pa
tre tamq̄ seipm diligit. Vita
nāq̄ diligit se sapē. et item
sapia diligit se viue vite at̄ et
sapie pbata ē vna eēcia eē.
ergo dilāo uel amor uel caritas.
q̄ ē spūs scūs i substantia pat̄is
et filij coeēcialis existit. et i
deo ab utroq̄ eālit̄ p̄cedit.
fr̄s. Si spūs scūs pat̄is et filio
coeēcialis existit. quomō ab
indiuina substantia separari po
tuit. cū in spē colūbe sup̄ dnm̄.
uel in forma ignis sup̄ ap̄los
apparuit. **maḡ.** Si spūs
substantia non ē in colūbam ul
i ignē trāsmutata sicut nec
uerbi i carnē trāsmutata. sed
spūs scūs corpus colūbe q̄di
dit. in quo se ad horā sup̄ corp̄
uerbi ad testiomū hoibq̄ visibi
le pbuit. ip̄e t̄m̄ inuisibilis i
eēcia pat̄is et uerbi iſepabiliter
maſit. Aīas quoq̄ discipulorū
interius possidens. foris sp̄m̄
ignis uel luminis oculis hoim̄ p̄
signo exhibuit. et t̄m̄ a substa
tia pat̄is et filij nō recessit.

perfecto inſinuas q̄ pat̄ et filius
per eū p̄cā q̄sumūt et corda
hoim̄ in eorū amorē per ipm̄ ac
tendūt. et q̄ ip̄os per eū iudi
cabūt iustos lumine vite in ip̄o
glorificabūt. **fratres.** Quomō
q̄stat has p̄sonas eē equales.
maḡ. Deus ē sumā vitā. su
mā sapia. sumā dilāo. q̄tū ergo
vitā uiuit. t̄m̄ se intelligit. et
t̄m̄ se diligit. Si uerō nō t̄m̄ se i
telligit q̄tū uiuit. nequaq̄ su
mā sapia erit. et si nō t̄m̄ se dili
git q̄tū se intelligit. sumā dilā
o in me existit. Sed cū ip̄ius sub
stantia uerissime bonū sumū
sit. sumā autē vitā. sumā sapi
entia. sumā dilāo. non nisi i sum
mo bono mutari possit. natura
sequit̄. tres p̄sonas eē equales.
ſcilicet pat̄is gignens et filij ge
miti. et spūs scūs ab utroq̄ p̄ce
dens. per oīa et i vna diuina
substantia simul vnū bonū exis
tentes. **fratres.** Cur i hīs
uocabulis magis deitas ueneā
tur. cū m̄a et iusticia et cetera
virtutes eius eēcie assignentur.
maḡ. Quia illa sunt p̄ue
ei secundū se substantiaha. ista uerō
secundū nos ei am̄dētiaha. Pri
ſeicors nāq̄ m̄de dicit. nō q̄
m̄ſerū cor habeat sed oem̄ in
ſeīa a deo longe eē ratio pbat.
Iustū at̄ huāna locutio noīat.
q̄ bonis bona. malis mala re
cōpensat. uerū q̄ deus m̄ſcis
i m̄ſeris ſubuenit. nomē in
ſeicordis uel m̄e accepit. q̄uis
si nūq̄ aliq̄s m̄ſer fuisset. au
m̄iam ip̄endet nō minus in
substantia ſui m̄a existeret. Quia

ved iustus largit^r p^rima iustus
 iusta irrogat supplicia iuste vo
 tur iustus vel iusticia. tamen si
 nullus foret cui uel gloria uel
 pena impenderet non minus ipa
 iusticia existeret. **Sic de ceteris u**
luntibus sententia. Fratres.. **Hic**
magis questio videtur suboriri
 Si misericordia dei non potuit nosci nisi
 per misericordias iusticia uero eius sci
 ti nisi per dampnados videtur i
 cuitabiliter sequi quosdam n^rario
 misericordias factos per quos misericordia dei
 reuelaretur et quosdam n^rario
 dampnabiles per quos iusticia
 dei reuelaretur. **Et si ita est**
ia frustra predicabitur. malum m
chil ee. cu nichil peius possit
exrogari q^m misericordia uel dampnatio.
Et si hoc per ualidissima romis
argumenta non infirmabitur ia
deus sumum bonum n^rime cognos
cit. p^rimo auctor tanti mali qui
cit. Porro si noluit uel non
 potuit ostendere suam misericordiam nisi
 in misericordias iusticia nisi in dap
 nados. quibus non videat sequi eum
 malivolam uel impotentem. **In u**
no q^d bonum nisi per malum of
tendere uoluit. In altero q^d alit
face non potuit. Magister..
Quis uel demes hoc p^rsumat
dicere misericordia et iusticia dei
nisi per misericordias et dampnados
manifestari non potuisse cu mani
feste qstat nos occultas diuicias
non solum per egentes sed p^r habu
dates demonstrare posse. Si at
habuerit occultam pecuniam non
ideo nate est queq^u pauperem ex
iste cu largiendo eam manifestam

facta cu idipsum diuitem tribuendo
 face quea. **Sed potius si paup**
existens quilibet ad me uenit
de occulta pecunia ei misericordiam m
pendi oportebit. sicut eius ex
perientia me largi et lonplete
qstat q^d idem i diuitem posse
fieri qstat: quibus pauperibus uel di
uitibus scia aut experientia nichil
michi utilitatis ut puta omnibus
bonis habundanti qsterit. ipis at
utaha p^rmo natura me habere eis
sciri et experiri multum expediat.
In huc quippe modum si nullus
aliquis miser uel dampnabilis fuis
set. deus omnipotens misericordiam et
iusticia in angelis et hominibus non
minus manifestare potuisset. de
sua scilicet habundantia eis miseri
corditer largiendo q^d n^rime ha
beret. p^rsertim cu omnis creatura
a se nichil oino habeat. sed oia
ab ipso fonte bonorum accipiat ac
dona sua i suis iuste qsteruado
que ab eo accepissent. Et ideo
non eate nate ut uel angelus dampna
rone ad manifestanda dei iusticia
uel homo miseria ad declaranda dei
misericordiam maderit cu utraq^{ue} i sta
tibus angelis declarauit. misericordiam
scilicet eos a lapsu qsteruado ius
ticia eis p^rima dando. Quia at
libera uoluntate angelus uel homo
a deo apostatauerit. misericordiam et
iusticiam qⁱ prius occultas mani
feste expti sunt. du illa iusticia
iuste dampnauit. ista misericordia
corditer de misericordia liberauit. Et
cu in hac experientia nichil deo
utilitatis accreuit in quo plei
tudo omnium bonorum an oem creatu
ra creatam facit. sequitur q^d nulla

nitas. sed sola voluntas eos ad
misericordiam impulerit. deum autem non esse
auctorem mali hinc apte constat quod
ipse omne malum dampnat. Porro
quod malum non subsistat evidens est
probat. omnis enim substantia bona est.
sed malum bonum non est. ergo malum
substantia non est. sed privatio boni
est. videtur autem malum quoddam agendi
vel patiendi separabile accidens.
In actu quidem dum mordaciter agit.
in passione autem dum mordaciter actio
bene ordinatur. In regno quippe
cuncta ordinantur nihil mordaci-
tatem relinquit. Est autem rectus or-
dinalis creaturae ordo. ut caduca res
peruat. mansuetudo appetat. homines in
mores in aeterna diligat. deum summum
bonum per omnibus amantibus eius volun-
tati obediat. Sed qui summum bonum
contempnunt. caduca mundi bonum dili-
gunt. suas aeternas despiciunt. carnis
desideriis obediunt. In mordaci-
tate vivunt. sicque malum faciunt. hoc
vero malum ordinabitur. dum haec actio
in passione mutabitur. Nam dum tales
et summo et caduco mundi bono
privantur. necesse est ut appetitibus que
blanditiis gratia sunt afficiantur. quod
tamen in seipsum non sunt mala. sed
patientibus videtur amata. Inquit
per naturam nihil est malum. De-
um autem summum bonum hinc constat
quod malis et rebus quae gratia iustitiam
mentem suam porrigat. Nepe a
fonte summi boni talis iustitia
manat. quod deus iure indignis
misericordiam debeat. Qui etiam bene-
volens in hoc approbat. quod solus
tot bonis frui nolit. sed ex ni-
chilo tot substantias protulit. quibus
bona glorie distribuit. Omnipotens
vero primo ipsa omnipotentia
hinc declaratur. quod tanta machi-

sonas

na rerum mundi cum omnibus que sunt
potuit ex nichilo formare. et haec in
seipsum deficiencia poterit in melius
restaurare. et omnis creatura eum ad in-
veniendum non flectet. sed quod est nu-
tu suo parat. Ecce tota munus
vix compositionis. iacet subruta arte
manifeste rationibus. **Fructus...** Vitale
est munus erroris subtrahere. artem
veritatis constituere. cuius fundamentum
quod super omnia creaturae stabilitur. locum
superest ut machina super originem
creaturae quod habet ac sine mundi ab-
incio continuando edifices. aut melius
in alio regno celorum assumens. In
ratione probante nobis ista via
universitas creaturae ex creatoris
substantia an ex aliquo existente materia
an ex nichilo sit condita. **Arg.**
Huius structurae quod pagem hinc arti-
fex corroboravit. cuius opus nullus
us argumentum molimur quod quassabit.
Ex substantia creatoris se esse crea-
tura ipsa negat. et evidens quoque
tunc totis armis repugnat. De-
us autem est immutabilis. omnis namque creatura
mutabilis. que si ex immutabili
natura processisset. quod sequitur et ipsa
immutabilis duraret. Porro si
corruptibilis natura ex dei substan-
tia prodiret. sequitur quod dei eternitas cor-
rumpi possit. Quae certe mentis
insana iacula rationibus quod odunt.
et a principia veritatis longe reiciunt.
Quae autem ex nulla substantiali ma-
teria condita sit. hinc constat quod nihil pro-
ter deum fuerit. Restat quod universitas
ex nichilo creata sit. Pro-
pter quod nichil aliud fuerit vel sit. sed quod
non aliud fuerit. hoc creator aliud
esse fecit. Tamen ante creationem to-
tus creaturae pro magno in verbo id est
in arte dei fuit. ad cuius exemplar

vniuersitas in creatōne p̄cipit.
 Sicut ei pictor ualētate pictūe
 p̄ius i mente fingit ad aug si
 miltudmē post modū visibile
 picturā p̄ngit. Ita deus vni
 uersitatē creatūe p̄ius i sapia
 sua formancat. sc̄idū qua forma
 cūctā per multōdas sp̄es creaue
 rat. Sed pictor picturā i mēte
 creptā in re nō existentē per co
 lores et per instrumēta extem
 seca ad eē p̄duat. deus at vni
 uersitatē in sapia sua nullam
 quidē sb̄am existentē p̄ nulla
 instrumēta i tot substācias per
 dixit. et ideo ex nichilo oīa fe
 cit. Et tū q̄ non ex nichilo sed
 ex aliquo visibilis mūdus p̄cessit.
 dū m̄star architipi mūdi formas
 inducit. **fratres.** Sa egregia
 turri in altū surgente discreta
 riuo tenebras erroris vndiq̄ ver
 sū illūiet. p̄clara structurā sere
 na ueritatē luce clāfīcet ac nob
 inclue edis opus mirātibz apei
 at. utrū creator in creaturā an cre
 aturā i creatōe an utrūq̄ i utroq̄
 q̄ssit. an potius creator extra
 creaturā alicubi i aliqua glōia
 substācialit̄ maneat. creaturā
 at per se existentē potētiaona
 lit̄ repleat. An dimidius i celo
 dimidius i mūdo. an aliq̄n to
 tus in celo aliq̄n totus i mūdo
 subsistat. An per singula loca
 diuisus. an i om̄ibz locis existat
 totus. An aliq̄n in hoc loco ali
 q̄n sit in alio. Verbi gr̄a heri
 iherosolimis. hodie carthagin.
 cas rome morai. ardeno sit.
 an ex oem locū. et ex om̄e temp̄
 semper hic et ubiq̄ sit. **Ar.**
 Sicut sol oriens quus innumeās
 rerū formas tenebris obsitas.

nictas sua p̄nāa iradiat. ita po
 tens ratio licet multiplices m̄m
 ū q̄ p̄plexas vr̄as p̄posicōnes per
 spicua m̄ntu singulas dyster
 m̄nat. res q̄ p̄fundissimas de
 obscurissis tenebris p̄tinctas per
 spicue elucadat. **Et** creator in
 tota creaturā existat. oīs creaturā
 p̄bat que se nichil a se. a deo autē
 eē et bonū habē clamat. Deus
 nāq̄ ē sūma eēcia et sūmū bo
 nū. oīs at creaturā subsistit per
 eū. oīs at substācia bona ē. q̄ ex
 sūmo bono ē. **Ubi** at deus non
 ē ibi nichil ē. **Ubi** at aliq̄ sub
 stācialē ē ibi deus ē. ergo deus
 in om̄i creaturā existit. q̄m oīs
 creaturā subsistit. **Hic** fortassis
 ifirmus ai mus apud se dicit.
Si deus in om̄i creaturā ē. tunc
 et in celo et in ierno et i brutis
 aiālibz. ymo et i demoiōbz est.
 qui utiq̄ creaturā sunt. **Hoc** nul
 la igneiciā apta ratio p̄bat.
 que in hys oibz bonū q̄ssident.
Tenū quippe ē res aliq̄ cū alia
 p̄mixta. utpute terrā cū aqua
 uel cū alia re hūncemōi. **Terra**
 at ē bona q̄ substācia ē. et aqua
 ē bona q̄ substācia ē. **Infernus**
 quoq̄ dicit igneus et ignis bo
 nus ē q̄ substācia ē. **Bruta** enā
 aiālia singula i genē suo ad ali
 q̄ vtilia sunt. et ideo bona sunt.
Demonēs nichilom̄q̄ in eo q̄
 angehca naturā sunt. boni sunt.
Igit̄ cū q̄stet her singula i bono
 subsistē. n̄tario sequit̄ deū qui
 solus bonus ē in oibus existē.
Sed et oīs creaturā deū sibi m̄eē
 per aliq̄ sentit. **Angeh** ēi et vni
 uersa uiuēcia deū sibi m̄eē senti
 ūt. dū per eū uiuūt et sentiūt.
 deus quippe vita ē et om̄eq̄ uiuūt.

vita vivit. non est angelus ma-
gis vivit quam vermis. licet ille sit
involuntarius iste voluntarius. Nec angelus
magis subsistit quam vermis. quibus
illius substantia sit eterna. istius
caduca. Corpora quoque celestia sub-
terret sol et luna sicut deum in se sen-
tiunt dum per eum lucent et subsistunt.
Arbores et herbe deum in se senti-
unt. dum per eum crescunt et subsistunt.
Lapides deum in se sicut sentiunt.
dum per eum subsistunt. Demones
deum sibi adesse sentiunt. dum per eum
vivunt et sentiunt. Sed in hoc deum
sibi adesse sentiunt. quod iusto dei iu-
dicio mala in peccatis luunt. Deus
est iustitia et ubique iustitia ex-
ercetur. ubi deus esse creditur.
Sic demum adesse imperator latro
in domo eius dampnat. sicut militem
cum eum remunerat. Et nemo opi-
netur deum sordes mundi abhominari.
sed solum per peccatum sordes
noveit esse eventum. nec eum ullo
modo posse vlla re immaculatum. sicut
nec radium solis vlla immundicia
sordidum. Omnis autem creatura in cre-
atione hinc existit cognoscit. quod est
deum nihil esse credit. Sed tamen
non sic in eo est ut sit eius substantia
vel pars eius essentiae. ut cor est
in aere et pars aeris: sed ut
lucerna lumen in sole non est ipsius
substantia. nec pars eius essentiae.
At aliquis stultus hinc praesumpt et di-
cit. Si lapis est in deo. et deus est
in lapide ergo lapis est deus. Pro-
pterea sequitur. ut omne quod in aere
est sit illud in quo est. Nam vinum est
in utero et tamen non est uterus. Sol quo-
que est in speculo. et speculum in sole.
et tamen neutrum est quod aliud. Sicut
et quilibet come positus. si cogi-
tatione totam civitatem collustraret.

totam urbem cum populo imaginando
meti sine includeret. tunc dicitur
ipsum in eius anima et anima eius in
roma esse nec tamen eius substantia esse.
Sic profecto deus in omni creatura et
omnis creatura in deo rectissime affir-
matur et tamen neutrum quidem est aliud.
Sed deus hic deus creator immuta-
bilis. Hec creatura verissime pro-
dicatur mutabilis. Sed quod nos
in tenebris nati sumus lumen
veritatis videre non possumus: mun-
dum hinc super abyssum fundatum.
deum autem cum angelis in celo loca-
tum cogitamus. et ex hinc mundum
nihil nisi tenebras esse putamus.
Sed potius visus mentis nostrae mag-
nitudinem vere lucis ebetatur sicut
corporeus oculi fulgore solis re-
verberatur et tenebre nostrae tanta
claustrum non apprehendunt: et ca-
ligante cordis intuitu eam nos
templum apperit. ¶ Demum to-
tus hic mundus instar brevissimum
putti in deum colligitur: sermone
sima autem lux maiestatis eius ex-
tra undique versus in immensum dif-
fundit. Deus quippe universa
superius et inferius interius et exterius
et in circuitu aequaliter re-
plet. et nullius creaturae intelligentis
incomprehensibile eius substantiam vlla
cogitatio excedit. Hoc item
infirmum cor et intellectum scanda-
lizat. et tacitus hoc apud se vo-
lunt. Si cuncta in deo sunt: ergo
lupi et serpentes primo et demo-
nes in eo sunt. Hoc ut supra
nullum in quibus probatur.
dum in his omnibus bonum reperiat.
Omne autem bonum in deo est. quod
quod nihil est. Non autem hoc modo
in deo sunt: ut maiora locum

maioze. immoza minore occu-
 pent. sed hoc mo qd' sut et vere
 sunt. **I**pe e ei eencia ipe et
 vatas. **S**ed queitur cur aliqua
 creatia quidp' mali patiatur?
 et non ponis tota equalit' bono
 fruatur? si deus q' e summū bo-
 nū in omī creatia e declarant?
Sed sciendū e q' sicut aīa per
 totū corpus diffusa i singulis
 mēbus tota sue admīstratōnis
 muneā tribuit? sed oculo tm̄
 vidē et nō audie. aurī at' audie
 et nō vidē. et ceteris i hunc
 modū: mēbzū at' cū donū ve-
 getatōnis subtrahit. stolidū
 et inutile i corpe remanebit?
 et hoc malū pati uel nichil cō-
 pati firmabit. q' bono priua-
 tur? sic deus per oīa diffusus
 in singulis totus q'sistit? non
 tm̄ singulis cūcta dona sue grē
 tribuit? sed singulis put sibi
 placuit. ut lapidi tm̄ eē non
 viuē? arbori crescedo viuē. nō
 sentie: bestis sentie nō discernē?
 āgelis et hoībus discernē? et
 āgelis imozles exisse. **C**ui at'
 aliq' horū subtrahit? p'tinus
 in corpe vniūsitatis utile eī.
Et q' ei bonū qd' natūe blandū
 e subtrahitur. mox ex nātate
 amaro qd' ei h'riū est afficitur
 ut hoīes i mūdo: demones i
 inferno. **S**icq' malū pati p'di-
 catur dū bono priuatur? sicut
 recus in sole positus tenebras
 pati dicitur: q' eius luce non
 fruatur. **C**ur at' deus se illi ar-
 atūe dulcedie sue p'ncie p'frue
 dū exhibeat. aliter se subtrahat?

ratio nullo acūme penetrare
 p'ualet: sed terribile deū in iudi-
 cīs suis stupet. **I**tem queitur
 si deus in oī creatia. et oīs crea-
 tia in eo e quō aliq' deficiat. et
 nō poaus totū in vno statu per-
 maneat? p'sertī cū imūbilis de-
 us cūcta q'tineat? **S**ed sciendū
 e q' l' per hoc creator a creatia
 discernit? dū h'c imūbilis. h'c
 at' multū instabilis cernitur. **C**uc-
 ta at' eternitate imitatur dum
 deficiendo et iterū crescendo
 q' in circulis existencia semper
 rotant. **Q**uia eī origine de in-
 chilo sup'serūt. in nichilū re-
 currit et q' ex deū exire cupiūt?
 sed q' exitū nō inueniūt. quasi
 in circulis reuoluta rursū in
 eē redeūt. **C**eli quippe et s'ide-
 ra. semper in circulos suos re-
 uoluūt. **A**que uigrit' fluendo.
 q' pacto circulo. in fontes suos
 reuertūt. **A**rbores herbe aīa
 ha crescedo. senescendo. putre-
 fiendo iterū recrescedo: quo-
 dāmo circulo se circūaguntur.
Hoc quoq' mo cūcta per se in
 nichilū tendūt: sed per q'tine-
 te semp in datā natūam reuē-
 ntendūt. **I**tem queitur. **S**i
 hō i paradiso p'stitisset. utriū
 h'c cūcta ut nūc mūbilis fuis-
 sent? **P**auldubio cūcta at' labi-
 li temp'e. vices suas ut nūc
 crescedo. deficiendo. nascendo
 moriedo seruaret: et ipe in
 vno statu stabilis et dñs om̄
 p'duaret. **Q**uia vero peccado
 instabilis exiit ipe i temp'e
 et caducis rebus labi cepit.

Fugatis tenebris de structura sa-
cre edis iam ad dissoluendas machi-
nas quod ea erectas accingamur
deum alicubi esse substantialiter et v-
bius potencialiter. repugnat
firmitati totius iam elaborate dis-
putacionis: et subruitur impulsu
euidetissime romis. Si enim deus a-
licubi et non ubique substantialiter
est tunc circumscriptus et localis est.
et si localis est tunc corpus est.
et si corpus est tunc includitur non esse
deus. Nepe si loco deus continetur
tunc locus qui eum continet. maior
et melior est illo. Si maior quod deum
includit: melior quod bonum tamen quod
continet. Porro si in celo est substan-
tialiter. in mundo autem potentia-
liter. tunc est eius essentia aliud quod
potentia. Et sequitur quod potentia
ex accidenti eueniat quod superius
ratio a facie veritatis repulit.
Si autem dimidius in celo. dimidius
in mundo est. tunc creatura continet
creatore. et includit in se suum
fictorem. Si autem aliquis in celo. aliquis
in mundo: tunc mobilis quia
qui de loco ad locum mouetur. Am-
plius. Si autem deus aliquis in celo
et non in mundo: tunc tamen ibi al-
iquid est ubi est: alibi autem nihil est. Vbi
enim ipse deus non est ibi nihil est.
Si vero per singula loca est dimi-
dius tunc consistat ex partibus: et
sequitur quod sit passibilis. quod per lo-
ca est diuisibilis. Sed etiam et so-
lubilis. Omne enim quod partibus consistat:
dissolui potest. Si autem in singu-
lis locis est totus et tunc tot sunt
tota: quot loca. Omne enim quod in
vno loco totum includitur: eius nul-
la pars in alio loco esse contingit.
et sequitur quod loco deus includatur:
qui cuncta includere pugillo pro-

dicatur. Et si per vires tempo-
rum mutatur. et hec in vno hodie
in alio. tunc in tertio loco quomodo
tunc et tunc temporalis est et iam pre-
teritum amisit: futurum adhuc non
habet et cuncta accidentia in eum
conuertuntur. Huius falsissime opinio-
nis machinamenta facile dissol-
uuntur huius sacre turris instrumē-
ta. Dei potentia nihil aliud est
nisi eius essentia: ipsum deus non
alicubi determinate. sed ubique essen-
tialiter est. Deus quoque immensus:
locus autem est spatium quod quodlibet cor-
pus occupat. altitudinis latitudinis
longitudinis mensuratum. Et quod
est locale: per antea et post-
terius. per dextrum et sinistrum.
per sursum et deorsum circumscribitur.
Deus ergo nec pars in celo nec
partem in mundo. nec aliquis totus
in celo. aliquis totus in mundo. nec
per singula diuisus loca. nec in
singulis distincte totus: sed ex
omni locum in se et per se existens.
omni locum replens et in se continens:
cuncta creatura penetrans. vni-
uersa per substantiam continuas ubique
scilicet in omnibus et ex omnia est totus:
quod a nullo loco remotus. Sicut
lumen lucerne in oculis omnium circum-
stantium totum lucet. et in seipso
totum manet et ideo a seipso non
recedit. ut ad puerum pertinet. nec
vnum relinquere ut alii luceat:
sed potius singulis et omnibus si-
mul totum lucet. et in seipso totum
manet: sic deus ubique et in omni-
bus est totus et in seipso permanens
totus a se non recedit: sed cuncta
in se colligit. **Hic** queitur.
Cum deus loco non includitur: quomodo
ipsum totus in vniuersis vteor. totus

163 164

in celo pdicetur: tñ vterus vir-
ginis locus nō dubitetur. In
celo fuit totus in pñs ecēcia ut
in aīa tota sapiā: in virginis
vtero totus: ut verbū totū in vo-
ce. Deus enā incō et sine ca-
ret: et ideo eternus manet.
Igit̄ nec fuit p̄tētiū: nec erit
futurū recipit: sed ex oē tempus
pñs ē: semper ubiq̄ existit: vñ
et ē cognōiatur: q̄ eternitas ex-
istens oīa tempora disponit.
nullo tempe variatur. En machi-
na vñ multiphas p̄positōms
corrūt: q̄ nullū accidens in deū
gaurrit. **fratres..** Huius ruinā
nō moleste ferimus: sed ad fra-
gore eius potius fautores ap-
plaudim⁹. q̄ per eiq̄ casū tur-
ris m̄vitiū spēamus. Sed cū
hec machina sit destructa: ecce
alia ḡstat ḡra turri erecta. Su-
perius dēn ē q̄ deus solus in-
mortalis. solus īvisibilis sit: nū
angeli uel aīe mortales sūt. Aut
deus ē angelis īvisibilis: de
quib⁹ dicit̄ q̄ semp videt facie
pñs. **M̄gr..** Immutabilitas est
quedā mōrtalitas dū ē de p̄tēto
in futurū morit̄: q̄ p̄tēto mori-
tur. Solus deus ē immutabilis:
q̄ nīl p̄tēti ei distedit: nīl fu-
turū accedit: sed q̄q̄ est uel fut-
uel eit: totū sibi semp pñs ē.
Et sicut nec p̄t cogitā: q̄ aliqui
māū habuit: ita quoq̄ nō p̄t
cogitā q̄ vñq̄ finiri possit.
Angeli at̄ mutabiles sūt q̄ de
p̄tēto in pñs de p̄nti ī futurū
mouētur. P̄tēto quippe caret
futurū nondū habent. Constat
ē q̄ sonos angelicos oīm omf
sōs nō habet: et q̄ adhuc q̄sortio

sanctorū in terra p̄grinatū
caret: p̄tēta mēōna recolligūt.
futura p̄tēdo intelligūt. Et
sicut p̄t cogitā q̄ aliqui ceperit:
ita enā p̄t cogitā q̄ finiri pos-
sint. Sed cū ipi se creaturam mu-
tabile q̄sideant: quodāmo a statu
īmutabilitatis degenerāt: et ta-
lis mutabilitas: ē eis quedam
mōrtalitas. Ne uēō sicut sūt per
oīa mutabiles: ita quoq̄ pene p̄
oīa mōrtales. Deus quippe ē vita
aīe: sicut ipa ē vita corporis.
Sed sicut corpus mortuū ē q̄
aīam nō habet: ita aīa mortua
ē dū deo caret. Vel sicut ocul⁹
mortuus dicit̄ cū luce p̄uatur:
sic aīa mortua dicitur: cū vera
vita que deus ē non fruatur. So-
lus igit̄ deus habet īmortalitātē:
q̄ nullā recipit mutabilitatē.
Ihic enā solus ē īvisibilis: q̄
nulli creaturē ad pleniū intelli-
bilis. P̄tempē angeli et aīe be-
atorū more suo nō mō eū semp
videt: nō per ītualla sp̄atorū
sicut nos corpa videm⁹: sed mō
se et ex se in oī creaturā et ex
oēm creaturam eū q̄spiciūt: et
nullo m̄tēlāis m̄tūti āplitudi-
nē sue clāritatis excedūt. Et q̄
nō ita pleniē ab ipis ut a seipō
q̄spiciūt uel intelligūt: ideo so-
lus īvisibilis dicitur. **fratres..**
Iam diuina natūa cū angelica
in hac turri tenete septū: ecce
huāna natūa legionē m̄ducit:
ad īpugnādā eam machinam
erigit. Quēritur nāq̄ quomō
homo ad p̄maginē et silitudi-
nē dei formatus dicit̄: cū nulla
quēiēcia silitudis dei in hōie cō

spiciatur **Magister.** Impug-
nancia a repugnantiis expugna-
tur: dñi pcedentia a gsequentibus
mexpugnabiliter roboratur.
Duo hoies scribunt: interior et
exterior. Interior aia exterior cor-
pus. Interior inuisibilis exterior
visibilis. Inuisibilis ergo ad p-
magine et similitudine inuisibilis
dei creatus: visibilis at secundum
visibile eam mundum e formatus.
Deus inuisibilis e in substantia
vntas: in psonis trinitas. In-
terior ergo homo id e aia ad yma-
gine pmitatis e creata: q no
ex pibus ut corpus qposita:
sed est simplex natura. et imor-
lis eencia. **¶** Est quoq deus me-
moia q sui et om que memit
que pat noiat. Ex qua intel-
ligentia nascit. q se et cuncta que
sunt intelligit: que filius nati-
patur. Ex utraq dilcio pcedit:
que se et vniuersa q sunt diligit:
que spūs sctis vocatur. Ad cuius
trinitatis ymagine aia qditur.
dñi cu memoria intelligit et dilcio
tribuit. **¶** Interioru naq memit
inuisibilia intelligit. mala res-
puens bona diligit. Dei quoq
eencia e lux. vita iusticia bonitas.
bfitudo. Ad hac similitudine e aia
facta: ut sit lucida vitalis. iusta
bona beata. Exterior vero ho. id
e corpus quodammodo exeparat mu-
di formatur. dñi ex quatuor ele-
mens qpaginat: vnde et mi-
crocosmus id e minor mundus
cognoscitur. Et etia in hoc ha-
bet aia similitudine dei: dñi ipa-
sic mundum minorem. ut deus guber-
nat maiorem. Ois quoq creatu-
ra per aliq similitudine dei habet:

et pti quoq e alteri excellen-
or: tato e ei filior. **¶** Ipe quippe
e viuit. sentit per ratione dis-
cernit lapides eius similitudine
se adiungunt: q sunt. **¶** Arbusta
magis similitudine eius appropinquat
q sunt et crescendo viuunt. **¶** Que
q aiaata multo magis similitudine
eius exprimit: q sunt viuunt
sentunt. **¶** Porro in hoibus et
angelis similitudo dei maxime
refulget: q sunt viuunt sentunt
et ratione discernunt. **¶** Aias ante
qstat ee eternas. **¶** Si e ad vide-
du deum facte pdicant. **¶** necari-
o sequit. ut sicut deus no habe
fine creditur: ita aie illu visu
re sine fine viuere no dubitent.
¶ Sed queit. ille aie vtru imortales
sunt. que deum visue no sunt. **¶** Oes
aias qstat vniuersa nature ee. et si
quidem imortales sunt aie. ergo oes
aie deum visue semper erunt bte:
eu no visue semper misse. **¶** **fratres.**
¶ Vnde aie tanta videt i somp-
Magister. Aia insatiabili cupiditate
sciendi veritate captatur:
et ideo semper in cogitacionibus
vagatur. **¶** Porro sensibus corporis
sopitis per emigmata quedam
futura deo reuelate puidet. in-
terdu circa visibilia dyabolo
fallere anxia languet. **¶** Aliqñ
angelis uel diabulis qfabulatur:
aliqñ a demonibus ludificatur.
het in modum oculi cetera oia videt:
seipam vide no pot. **¶** **fratres.**
¶ Cur a nobis no videtur **Ma-**
gister. Quia ta subtilis eius na-
tura dicitur: q se a corporeis ocu-
lis videi no patitur. **¶** Qñtu e

aqua tenuior est terra. q̄tū
 aer subtilior aqua. et q̄tū ethe
 reus ignis aere tenuitate. tm̄
 vnicū aīa ignē celestē subūta
 te. **Hec ē eī causa q̄ nullus spūs**
a nobis cernitur. q̄ subtilitas
eorū natūe. nōm visu excedere
ditur. **fratres.** Qualit̄ phibet
 aīa per totū corpus eē diffusā
 et tñ nō magis ī maxims. nec
 minus eē ī mīms mēbris.
 sed ī singulis tota. **Quoniam sūt**
tot tota quot mēbra. **magist.**
Sicut superius dīcī ē. Si lumē
 ī medio ponat. nō minus ī
 meis. et magis ī oculis alterius.
 sed ī singulis totū et ī seipō
 manet totū. sic aīa vbiq; ī cor
 pōe et singulis mēbris est tota.
Unde tacto vno mēbro dolet tota.
Non tamē tot tota quot mēbra.
q̄ ī seipā manet tota. sic uox
ī auribus oīm nō p̄tūlat.
sed sonat tota. et ī seipā rema
net tota. **fratres.** Si oēs aīe vni
 us natūe sūt. q̄ nā cause ē q̄
 quedā aīa abūhor. quedā ad dis
 cernēdū ē tardior. **Magister.**
Aīa habet formā cere et cande.
Cēa abūis ē ad expamēdū yma
gīnē si ei sigillū imprimatur.
sicut candela ad lucendū si accen
datur. **In hūc modū exprimit**
aīa ymagīnē scīe. si ei imprimi
tur sigillū doctrine. et lumē q̄
veritatis recipit. si igne sapiēte
accensa fuerit. **Que si per se stu**
dū uel operatū p̄be neglex
erit. sicut cēa sine ymagīne. et
sicut candela mactensa sine litē.
sic ī tenebris ignorat sine
scīa et veritate remanebit. **Quā**

tomagis at̄ queq; se doctrine
 aptauerit: tanto magis scīe ca
 pax eī. **Cur at̄ ignis spūs**
scīi quasdā aīas se non p̄bentes.
ymō negligetes lūe scīe magis
accendat. quasdā nō accendat.
ymō aliquib; laboratib; scīam
subtrahat. alijs silib; nō subtra
hat. rāo penetrare nō valens
mirādo clamat. **Q̄ q̄ m̄cōpre**
hensibilia sūt iudicia dei. et
q̄ inuestigabiles vie ei. **fr̄s.**
Cū cūcta a magistris distant.
quomō vnus magister ī celis
eē scribitur a quo q̄ sp̄ealit̄ qui
q̄ doceatur. **Magist.** **Directe**
ppenditur. nichil per hōiem dis
titur. **Magist.** **Tamē foras q̄me**
morado plantat et rigat. ver
tas at̄ que ī aīa habitat. intus
docendo maxmē dāt. **Sed**
stultus her nō intelligit. rāo
at̄ que cūcta discernit. facile
her certa eē p̄probabit. **Tempē**
q̄q; cernitur. melius visu q̄
auditu capitur. **Quā q̄tūq; re**
co nato de sole narrantes. ip̄e tñ
nesat q̄ sit sol quē nūq; vidit.
tñ meis uerbis credit aliq; eē
qd' ita uocetur. aut fortasse du
bitat q̄q; eē ī rē qd' sic noīetur.
Qui sūt repente videat. ip̄o
visu solē eē p̄bat. quē auditi
scīe nō poteat. **Sic pleiq; rea**
scriptūas nouerūt. sed tamen
q̄ sit liber uel litēa nesciunt.
Quorū oculi si subito ap̄iant.
et libro corā posito q̄ sit qd' vide
rūt mirant. et visu discernūt.
qd' auditi nō poteant. **Porro**
si alicui eorū d̄p̄erit talis litēa
a uocatur. talis b̄ noīatur. mox
mt̄ozus r̄currit. ueritate q̄sult.

et verū eē pbat qd audit. Quid
ergo hunc dotū qui nec p̄nus
auditu nec postea visu scire po
teat q̄ luteā eēt. nisi veritate
mitus docente et visu foīs pbate
hāt ediscet. Ego tm̄ sonos ver
borū ptuli ip̄e vob̄ verba et res
per verba significatas veritate
mitus examināte cognouit. Sic
vos quōq; si multa vobis de ele
phante dixerō nescitis q̄ sit ele
phas nisi eū vidētis. Sicut ml̄
ta de dauid legimus et q̄ rufum
hoiēm et pulchrū appar̄ eū cog
nouim̄. qui si ad p̄ns m̄taret.
num hūc cognoscim̄. Puto
n̄ime. Quae. Quia a magis
tris discē nequim̄. qd̄ veritate
visus nō pbauim̄. Doctores
etē sonos verborū tm̄ p̄ferūt.
auditores etiā veritate m̄tq̄ docē
te verba m̄te res visu discunt.
Sic luteas sic ignotas linguas
sic v̄nas artes discimus. dū
sonū verborū a p̄ceptoibus p̄
cipim̄. res ip̄as veritate docē
te mitus q̄sdeāmus. Sed q̄ de tā
tu ē qui nō videtur. sed tm̄ au
ditu discernitur. Nōne dū
vox canētis foīs sonat. vel
tas mitus q̄ quosdā ascensus
et descensus notis in aīa format.
Igitur nichil oīno per hoiēm
nisi solus sonus dicitur. uerba
at̄ et res per veritate i m̄teioz
hoīe habitante discernuntur.
Et sic ueissime vnus magis
p̄dicatur. a quo quisq; m̄terius
instruitur. Ea at̄ que a nobis
non videntur ut deus et angeli.
tm̄ eē creduntur. **fratres..** Dif
fert at̄ credē deū et credē in de
ū. **magis.** Multi eī demones
et pagam credūt deū sed nō cre

dūt in deū. Credūt nāq; q̄ de
us sit. qui oīa creauit. at̄ super
oīa potens sit. In deū at̄ tm̄
credunt qui eū diligēdo in illū
tendūt. **Dea** at̄ fides ē. credē
q̄ deus in eētia sit v̄ntas et
in p̄sons trinitas. et hec oīa
ex nichilo uerbo suo creauit.
at̄ collapsa eodē uerbo icarnato
restaurauit. et in vltimo die
per sp̄m suū v̄m̄ersa renoua
bit. et hec credentibus summū
bonū. scilicet seipm̄ in p̄mū
dabit. **hec** fides vita aīe exis
tit. et per hanc iustus v̄uit.
hec fides spe nutritur. ut cor
pus cibo reficitur. Dilatōe a
mmat. ut corpus aīa v̄nificat.
Dilatō at̄ opacōe pbatur. **Un**
de fides sine op̄ibus mortua
ē affirmat. Ergo fide aīa de
clinat a malo. et facit bonū.
Spe q̄nta tristitia respuit.
inlustribilia sibi silia appetit. **Di**
lātōne quōq; dura toletat. carnē
refrenat. n̄cāria p̄p̄imis ex
gat. ad sūmū bonum semper
anhelat. **Igitur** aīa que sic cre
dendo. sperando diligēdo i deū
tendit. ip̄m sūmū bonū sine
fine habebit. **fratres..** **Eva**
hic edem sacri edificij fonte v̄uo
trāga. et quid nā sit v̄ntas
uel viciū suōpe nobis indaga
tibq; m̄dica. **Strū** videlicet sa
piētia uel rete v̄ntates alique
substācie spirituales s̄nt. q̄ ange
los et aīas ad exercitiū boni p̄
tinhat. per qd̄ sūmū bonū op
tineat. an vna sapiētia sit que
se angelis et aīabus p̄ cuiusq; ta
pacitate m̄fundat. an tot sapi
ētie quot angeli uel aīe existant.

uel utrius pars aut accidens aie
sit. ut color corporis. an naturale
donum non omnium sed aliqui tamen aie
ut puta fortitudo pulchritudo non
omnium sed aliqui earum indita. **Idem**
de reliquis virtutibus inquiri
mus. **Item** non minus ediscere cupi
mus utrum superbia uel cetera vitia
aliquae substantiae existentes sint.
que angelos uel animas aliqua occul
ta vi ad sensum mali inclinet.
per quos eos summo bono prauet.
Magister. Inexhaustus fons
sapientiae larga uena se fontibus
influat. et ferrem ignorantiae me
te sordiditate. affluentia scientiae ad
purum diluat. Non plures sed
una est sapientia. que ex metallo quod
dit ora. ut habetur. **Omnis** sapie
ntia a domino deo est. hęc uniuersa pe
netrat. vegetat et gubernat.
Hęc uerissimum angelorum et anima
rum speculum predicatur. in quo cer
ta sui ymaginem sine errore ueraciter
speculetur. In quo quippe sunt
omnes uirtutes non accidentales sed
substantiales. non sunt in eo diuer
se sed eadem. **Quia** siue sapientia
siue iustitia seu bonitate seu pie
tate noies in deo idem est. cuius
essentia hoc donum est. **Igitur** cum
angelis uel animis que ad uidentium
deum facte sunt. in hoc quod est
sapientia uelud in speculum suum intē
dunt. fluctata sapientie ut puta
de ipso fonte hauriunt. sicut sapi
entes sunt. inde quantum factor fac
turaque inter se distent intelligunt.
et unquam rem in quo quid
sit discernunt. **Quod** speculum quantum
quisque plus intendit. tanto plus
sapit. et quantum hoc intendere neg
ligit. tamen obsecutus desipit.

165 166
Quia modo dum deum secundum hoc quod
est iustitia inspicunt. iustitia ab
eo quasi lumen de luce accipiunt. sicut
quod iusti sunt. dum que placita
sunt deo faciunt. **Sicut** de ceteris
uirtutibus sententiam. **Hoc** autem
totum in deo est substantiale proprium.
in creatura autem accidentale donum.
Porro quod angeli semper faciem patris
videlicet speculum eterne clarita
tis intendunt. semper sapientes et
iusti sunt. **Aut** uero dicitur ad
in carne quomodo. tunc solum sapi
entes uel iuste iudicat. tunc etiam
sapientiam uel ueram iustitiam in spe
culo suo saluet deo specularit.
Unde et eorum uita qui uacant
et uident deum speculari dicitur.
quod proprie in hoc sapientia et ius
ticia exvertitur. **Quia** hęc summa
sapientia. creaturam creatorem agnosce
re. hęc uera iustitia eius preceptis in
omnibus obedire. **Bolemus** autem et il
los sapientes appellare quos uide
mus a curis seculi uacantes de oc
cultis rebus siue trifactis seu fu
turis tractare. et eo quod abdita que in
speculo mentis contemplant. medi
tando enunciate uideant. **Quod**
uero quibusdam brutis animalibus
sapientia mentis dicitur. sicut de
gallo in iob et de formica in sa
lomone scribitur. non de summa
dei sapientia solum rationali creature
donabili. sed de naturali accipitur.
que ob proprium laborem homini exempla
bilis proponitur. **Igitur** nec sapientia
nec ulla uirtus est pars substā
tie aie sed accidentalis pulchritu
do eius. quibus si per exortia
um intendit uelud quibusdam or
namentis decorabitur et summo bo

no fructuā associabit. Superbia uel cetera uicia nō sunt substantiæ nō sunt mala: cū omnis substantia pbata sit bona: sed sunt priuatio virtutū: et deformitas aīarū. dū eī rōnalis creaturā sumā pulchritudinem intendē negligit. et grā virtutibus uigī meditatioē mten dit: horrore ipsius gñietatis obfuscata fedat: et in hac mtencone pmanēs. iuste ad supphā u qd est gaudio grū dāpnabitur dū a neglecta pulchritudine fedat et deformis sequestrabit. **Igitur** nichil aliud ē in creaturā virtus. q̄ intendē hys q̄ sanēda sunt: et nichil aliud uiciū. q̄ hys misere que deuitanda sūt. **fratres.** Si aīe naturalit̄ sūt luade. querit̄ utrū aīabus corpore exiis lux diei aliquid q̄ferat: uel rursus caligo noctis q̄q̄ ad uidendū noceat. **Magister.** Sicut corpus sine aīa nichil sentire cernitur: sic utiq; aīa sine corpe nichil corporeū sentire creditur. Corpō quippe ad mpta per oculos sentit colores: per aures poces. per nares odores. per palatū sapores. per tactū uel mcessū res tangibiles: mollicie uel duricia diffentes. A corpore ued se pata. nichil corporeū corpale sentit: quasq; res ī p̄actate substantiæ abstractis accidētis colorū q̄spiat. Spūalia quoq; suo more sentit. Sicut ergo lumē candele nichil q̄fert soli ad lucēdū: sic p̄fecto lux solis nichil oīno q̄fert aīe ad uidēdū. Et sicut nox ubar solis nō impedit. sed potius fugit:

sic nec aīe aliq̄tenq; obsistit: ut puta q̄ nec aīa sentit. Porro aīa aut spūali luce ipsa inuis p̄ sole lucida fruit: aut horrida p̄ccōrū caligine obscurata nō nocet. sed p̄p̄ns ut reus tenebris inuoluitur. Et at aīa carne soluta corpale lucē nō uideat: hinc q̄stat. Quia cū aliqua dicitae uolumus. uel q̄q̄ factū dīpommq; magis aīa extēiores sensus fugit. m̄tōrsū se colligit: seipā. m̄tō q̄sīdeat ea de quib; retractat: et solis lumē nichil ei p̄dest: sed etiā ad hoc negotium ei obest. Et dū alias m̄tendit: clamoras voces uixta se non audit. Igitur aīa extra corpus nichil corporeū uidet uel audit. qd si facit: tūc quidem aereū corpus m̄diut. **fratres.** Si aīe corporeas voces nō audiunt: quomō aīas scōrū saluet petri et pauli uel altelus aliaū sancti p̄res tuas exaudire pens? **Magist.** Oratio cordis non oris ascendit in celū. Aīe autē non clamore uocis sed cordis audiūt: et se fideūt m̄uocantib; subueniūt. Neq; eī magis clamoras p̄res. q̄ eas que sine uoce in lingua uel corde tm̄ sūt: q̄ neq; a nobis uerba sed tm̄ uoces audiūtur: ceteri uerba mente uident. Cum ergo aīe nre aliq; scāidū deū desīdeant: et hoc sibi a deo per scōs dari siue corde siue lingua seu uoce postulat: aīe scōrū quibus idem est audire qd uidē et euerfo nō uoces sed uerba m̄tentes desīdeata a deo impetrant. In de scribit. Desideriū pauperū

exaudiuit dñs. **Frates..** No
 ne legitur q sepe multe aie de
 corpore ducte multa loca pena
 ha et item multa amena et flo
 rida et in vtrispq multas aias
 in huana forma viderut et atq
 ad corpus reuerse. pluma se
 ab eis audisse retulerut. **Magist.**
Sciendū est q hec aie nō pem
 tus corpus reliquerat sed sensus
 tm corporeos suis officijs desti
 tuerat. corpa autē nō ex toto
 vitali spū carebat. **U**nde ea
 que audierat nō res corporee
 sed similitudines corporearum rerū
 erant. quas reuerse alijs in cor
 pore qstituis p edificacōne re
 ferre poterant. **P**ostq̄ vero cor
 pus funditus exherat. longe
 res aliter eant q̄ prius vide
 valebat. **S**icut nos aliqñ upō
 pariete positi. vmbra vemen
 tis hoīs non ipm̄ videmus.
 remoto at̄ obstaculo murū ipm̄
 ut ē videmus. **A**ie eqā defū
 torū cū viuētibq̄ apparēt. corpa
 aereū induūt. in quo corporea
 voce uel verba audibilia expri
 mūt. **H**inc colligit̄ q̄ infernus
 sit incorporeus: substantia spū
 alis corpi filis: cuiq̄ pena fit
 tanto intolleabilior q̄to spūs
 est corpe subtilior. **O**mne ei cor
 pus qd̄ uetustate defiat: diutur
 mitate solutū intēbit. **U**nde
 si infernalis ignis ē corporeus
 restat ut corpaliibus alimentis
 nutritatur. et sequit̄ ut illis cō
 sūptis ipē intēat. sed q̄at̄ ig
 ne rehēne nō defice: igit̄ spū
 alis ē. **S**i at̄ corporeus et inde
 fiaens creatus est. tūc nātē est
 ut aie et spūs q̄leat̄q̄ corpus

induat: in quo corporeū igne
 sentiat. **frates..** **P**oteit ne
 rōne p̄bai resurrectio mortuo
 rum. **magist.** **S**i ea m̄cōmissa
 q̄stabit que superius veissimis
 argumētis p̄bata sunt: tunc
 om̄ repugnācia submota. om̄
 q̄ nēitate ad mota. resurrectio
 erit futūa. **C**onstat̄ ei deū eē
 veitate: veitatis at̄ verba nātē
 ē implei. **Q**si nō implebūt
 sequit̄. q̄ aut̄ deus mūbilis sit:
 aut̄ veitas non sit. **Q**si im
 plei nō poterūt: itā deus om̄
 potens nō ē: que cūctaliquet
 q̄ absurdissima deo sūt. **I**ncō
 mutabilis itaq̄ veitas deus pro
 misit dilectōibq̄ suis plenū gau
 diū: suisq̄ q̄temptōibq̄ plenū
 supplicū: qd̄ vtrūmq̄ est ipos
 sibile nisi sit in aia et corpore.
Nātē ē ergo ut corpa resurgat:
 aias recipiat: q̄tenus secundū
 p̄missa veitatis h̄j plenū gaudi
 ū in aia et corpore habeat. **I**ll
 eodē mō plenū supplicū recipi
 ant. **A**mplius. **S**i forte non re
 surgent: tūc aie eterne facte
 non sunt. **S**ed superius p̄batū
 ē aias factas et̄nas: ad hoc vi
 delicet factas ut deū semper
 cū angelis videat: et in hac
 visione sine fine btē viuūt.
Beate at̄ nō viuūt: si indigne
 ta scilicet corpa sua in sordibus
 q̄putrescēt absq̄ spe recuperacōis
 q̄spiciūt. **B**equit̄ itaq̄ ut nātā
 rō uestimēta sanctarū aiarū
 que stole noīant̄ per resurrecti
 onē inuouēt̄ in incorruptibile
 gloriā mutetur. quibq̄ aie idute

* **Ecce noua factio oia.**

semper bene deum contemplantur. Et e-
contra ut infelices uestes sordidas
remoueat de quarum sordiditate se
per doleant. **Agitur** non solum
corpora renouantur sed et oem crea-
turam que sibi seruiunt nature e-
st melius gmirari. **Vnde scriptum**
est. **fratres..** Cum deus
ab inicio mundi usque nunc nichil
nouum creauit quomodo nouam cre-
aturam esse constabit. **Magister.**
Triphasiae noua creatura dicitur:
que per sanctam trinitatem ita disposi-
tur. Deus pro oem creaturam ex
nichilo quod dicitur et hec noua cre-
atura notatur. Deus quoque filius
incarnatus etiam noua religioe
instituit que noua creatura nu-
cipatur. **Vnde in apostolo habet.**
Nos sumus noua creatura. Et
in alio loco. **Ut simus in carne a-**
liqua creatura eius. Deus quoque
spiritus sanctus corpora adhuc uiuifica-
bit totum mundum renouabit et
hoc nichilominus noua crea-
tura appellatur. **Vnde habetur.**
Diuificabit et corporalia membra
uera et illud. Celum nouum et ter-
ram nouam faciet deus. **fratres..**
Ita turre in summitate nobilitate predicta
restat nunc ut propugnaculis con-
struatur et si cacumine in summo po-
lorum contineat. **Legitur de domino:** quod
elevationis manibus ferebat in celum.
Et quod sedet a dextris dei. Et
stephanus in concione iudeorum
vidit eum stantem a dextris dei.
Qui fertur de loco ad locum mo-
uetur et qui sedet uel stat loco
continetur. Et cum deus corpora
hinc celum ascenderit quare nunc
ibi nunc credendum sit uel quare nunc

ibi anime sanctorum sunt et quare recep-
tis corporibus ibi futuri sunt. **scilicet**
summope desideramus. **Si enim aliis**
locus christi uel sanctorum sedentes uel
stantes contineat ne cadat tunc
ille locus melior eis probatur a quo
tot bona continetur. **Et si sancti de a-**
liqua creatura visibili et insensi-
bili gaudentes gloriantur ut nos
de hac visibili et insensibili lu-
ce delatamur tunc iterum ea res
melior rationali creatura iudicatur.
de cuius possessione ipsa iocundatur
ut nos de habita pecunia gloria-
mur. **Et miserum gaudium uide-**
tur si intellectualis creatura non
nisi de stoliditate re letatur. **Magister..**
Apicem huius turris per ascen-
dendum et tacite indagante quare
se habeat hec prospectamus. Ce-
lum uisitato nomine appellamus quod
supra caput nostrum uidemus.
Supra nos autem nichil nisi nubes
uel aerem sole illustrata aspiciamus.
Sole uero luna uel stellas longe
a nobis remotas sic uidemus:
sicut in lato mari positi a longe
montes aspiciamus in circuitu uero
nichil nisi circuitum aeris ceru-
mus. **Vnde liquet quod nullius**
hominis uisus totum huius aeris spatium
penetret qui uisus et orizonte
attingere ualet. **Vnde et apostoli**
deum subleuatum ultra uisum uide non
possent dicitur nubes suscepit
eum ab oculis eorum. **Stephanus**
quoque non corporeis oculis deum
in celo uel firmamentum uidit:
cum nullius hominis uisus uullo modo ad
celum pertingere possit. **Sed et illa**
concione in qua stephanus stans christum
aspexit in domo aliqua fuit nunc

facti culme ipsius corporeus oculi
penetrare nunc potuit. **C**o-
stat igitur quod nec oculo corporis sed
intuitu interioris hominis. christum non
in corporeo sed intellectuali celo
videtur. Sed hic fortassis ab ali-
quibus calumpniosis obiatur. **S**tel-
las esse in firmamento fixas et in-
firmam firmamentum attingere. du-
cas videmus. **N**um ideo oculi
nostri firmamentum attingunt quod
stellas aspiciunt? **N**um ideo to-
tum aeris spatium in maius penetrat
quod montes utputa solida corpora
aspiciant? **S**icut et in maius te-
motus ab aspectibus motibus in
nichil nisi aer undique videtur: ita
vires sive solidis videlicet
corporibus sublatis nichil nisi aer
videtur. **Q**uidquid autem ab aere est
usque ad firmamentum et ipsum fir-
mamentum a nobis nequaquam videtur
propter ipsius spatii longinquitatem
et ob naturae suae subtilitatem. **E**t
si forte obiatur quod apostolus ad ter-
cium celum raptus scribit. **D**uae
dum tres celos historialiter appellat
et item tres significatiue nunci-
pat. **H**ic quippe aer primum celum
historialiter vocatur: sicut habetur
volucres caeli quod in celo id est in ae-
re volare videntur. **S**ecundum celum
ether nominatur: ut habetur. **S**telle
caeli quod in eo planete vago cursu
feruntur. **T**ertium celum firmamentum
appellatur. **S**icut habetur. **A**stra
caeli quod sive fixa in eo traduntur.
Significatiue vero tres caeli leguntur
quod tres visiones. scilicet sensua-
lis spiritualis intellectualis a sapi-
entibus non nesciuntur. **S**ensualis
quippe visio est cum colores et formas

167 168
rerum exterius terminantur: sed interius
aliqui celum ut in litteris signifi-
cantiā intelligimus. **H**ec quoque
visio primum et sensuale celum nota-
tur: quod in scripturis intelligentia
celatur. **C**elum etiam a celando denota-
tur. **S**ecunda visio spiritualis est quod
non res sed ymagines rerum siles
spiritualiter videmus: et sicut in sompniis
solemus: et sicut iohannes in apo-
calypsi et prophetas multos vidisse
se nominamus. **E**t haec visio secundum
celum nuncupatur quod vere res in huius
similitudinibus celatur. **T**ercia visio est
intellectualis: cum neque res exterius
neque ymagines rerum interius
sed ipsas substantias prout vere sunt
abstractis coloribus intellectu aspici-
mus: et vniuersamque quantitatem in
se differentem ratione discernimus.
Et haec visio tertium celum vocatur:
quod veritas rerum in hac quasi in celo
a stultis celatur. **I**gitur si apostolus in
corpore est raptus: tunc ad corporeum
celum si ad firmamentum est productus.
Si autem extra corpus quod magis vide-
tur: tunc vti ad intellectualis celum
raptus creditur: in quo essentia
deitatis sicut est et angelicas sub-
stantias prout sunt non sensualiter quod
neque fieri nisi per corpus nec spiritu-
aliter quod non fit nisi per ymagines
rerum siles sed veritate quod non fit
nisi ipso intellectu vidisse recognos-
cit. **A**ngeli vel iusti quadam simi-
tudine caeli nuncupantur: quod in sermo-
dei humanis visibus celantur. **E**t est
quod demones vel ipsi tenebrae ap-
pellantur: quod in tormentis a nobis
occultantur. **R**egnum autem caelorum id
est iustorum non tribum mema-
net possessionum propria nec auri

et gemarū copia. nō supplecti
lia vaia. sed iusticia et pax et
omoda gloria in pleno gaudio
creditur qd de visioe et iusticia
tis et de societate angelorū et
scōrū habetur. Deus at̄ et̄na
lux pbatus ē ee ī mūdo et ex
mūdū infra et supra et ita m
trantū vndiq; et vbiq;. Igit̄
si regnū talū celozū iusticia de
mōstrāte nichil aliud ē q̄ visio
dei qui ē fons om̄ bonozū. nō
o sequit̄ qd in hoc mūdo et ex
mūdū et in oī creaturā. et ex om̄
ne creaturā sit regnū celozū.
Vnde habetur. Regnū celozū m̄
vos ē. Quia m̄strū in deo q̄st
tates: eū in nobisip̄s. et ī om̄
creaturā. et ex oem creaturā sicut
ē cernim̄. Porro at̄ nūc extra
deū uel ex regnū celozū dicimur.
q̄ hac visione priuamur. Eodē
mō et m̄strū nūc a regno celo
rū excludi referūt. q̄ eadē visi
oē ut cetera luce solis priuāt. Hoc
regnū celozū uel hoc gaudiū iustu
m̄tiae scribit̄. q̄ ineffabile gau
diū nō capiētes in eo quodamō
obuoluūt. Q̄ at̄ aīe sursum ad
celū ferri affirmat̄. uel eadē fer
ri putat̄. ad visū n̄m̄ dicitur
quib; supiora splendorē solis lu
cidiora dicūt. q̄ alit̄ nō pt̄ her
res cognosci ab hīs qui sunt ad
huc in carne q̄stituti. ¶ Hanc
aīe sc̄e carne solute nō loco mo
uēt̄. nec ī aliq; corporeū locū
ducūt. ut deū q̄replēt. sed mox
a corpe sequente angelis et sc̄is
afficiant̄. regno celozū qd ē visio
dei. m̄ mūdū et ex. et vndiq;
sine mora fruūt̄. sicuti ceteri ī
sole positus. si oculi eius apert̄.
q̄festim luce solis fruēt̄. ¶

alta

at̄ quibusdā moribus lux uel for
me angeloz aut scōrū ibi videt̄.
et gēntū armonie audiūt̄. et ad
alia dūa cernūt̄. hoc q̄t̄ viciat̄
fici nō dubitat̄. ut ī xp̄iana re
ligioe corroboret̄. Porro frivolu
videtur. si aīe illocales de hoc mū
do ex firmamētū dūq; afferant̄.
q̄ ibi sit pulchritudo uel magnitudo
sit deus. et aīe potius deus sup̄ et
infra. m̄ et ex equalit̄ ee nō du
bitetur et eius visio iustis ubiq;
equalit̄ ad ee q̄betur. Aīas uel uel
spūs cū sint incorporei corporeis
locis includi absurdissimū videt̄.
p̄fecti cū oīs locis alitudine longi
tudine latitudine dimeciat̄. hīs uel
oīs spūs carere bene sciatur. In
deō quippe illocalit̄ manet̄ et eis
visioe sc̄i estimatur. sicut sc̄i
in aīa illocalit̄ moratur. Corpus
at̄ scōrū resurget spūale. et q̄ le
uitate uelocitate. perspicuitate
sp̄ritib; erit equalit̄. et om̄e sol
dū eū penetrabile. et sicut cor
pus dei lapide clausū surrexit.
et ianuis clausis m̄iuit. Sicut
ergo nūc spūs nullo corpali loco
sustentat̄. ita quoq; nō erit necē
ut tūc spūale corpus aliquo loco
fulciatur. Non ē insensibile spū
corpus. sed spūs uegetat̄ corpa.
Igit̄ nullū locus spūale corpus
fulcit. q̄ om̄i elem̄to subtilius
erit. sed ut spūs illocalit̄ ī sumo
spū deo subsistat. et m̄ forte hō
p̄ loco accipiat̄. qd̄ substantialit̄
ac p̄sonalit̄ circūscribit̄. Ampli
us. Aut in hoc corporeo mūdo
sc̄i manētes deū uidebūt. et aut
extra mūdū erūt. Si ex mū
dū fuerit tūc nulla elem̄tah ma
teria stantes uel sedētes susten

tant² q² nullū elemētū ext² mū
 diū approbat². Qui eī terrā uel
 aquā ibi credit eē mīnis terre
 nus et fluxus desipit. Si aerē
 uel ignē ibi eē arbitrat².
 gūnt a mobilitate aeris et ignis
 ipē instabilis irrisus oputatur.
 Ergo ext² mudū nulla re matei
 di fulcūt² ubi nulla mouetur.
 Si at² in hoc mudō erūt² filii
 nulli elemēto localit² stando uel
 sedendo mherēbūt. q² equales
 angelis erūt. Cū igit² spūales
 sūt. i sumo spū spūali non
 localit² manebūt. Porro illozū
 cozpm gloria non rōne sed sola
 fide ē grēplanda. Erūt tunc
 quippe illa cozpa ut ammg agilia
 ut sol pspūa. Cū cito eī nūt
 ammg ab oriente i occidētē cogi
 tatioē puenit. tam cito illud coz
 pus illuc tūc puenie potest. Ho
 hinc colligitur. q² resurrectio
 in actu oculi fienda ē. Actus at²
 oculi ē nō q² oculū apriatur. sed
 q² aperto oculo obiectus lucis in
 dius gspūit. Sed reueātū dif
 fert uelocitas illū cozpis ab actu
 oculi. q²ū differt a cozpe agili
 tas ammg. Hinc etiā cozpis cla
 ritas ē tanta q²ta spūs. Non
 eī hoc cozpus ē mē oīa sed de
 coī. q² nulla corruptibilis mo
 les aggruat. sed q² angelice na
 tiue equalitas leuigat. Hinc quo
 q² clātas tm solē excellit. q²ū
 sol i clāitate nrm cozpus pcellit.
 Sol eī ē cozpus insensibile. et q²
 uis imutetur. tū nūq² uiuificabi
 tur. Cozpus at² illud eī sensibile
 vitale et mtellcūale. Igitur q²ū
 spūs mtellcūalis differt ab aerē

insensibilis. tū differt pclarā
 illius cozpis clātas a clāitate solis.
 Hinc questio nō mīma orit².
 Cū eī dñs dicat. fulgebūt iusti
 sicut sol. et aplūs alia clātas so
 lus. alia lune. alia stellarū. stella
 at² differt a stella m clāitate sic
 et resurrectio mortuozū. uidet²
 aplūs q²ū dñs sentit. uidelicet
 quos hō uelud solē fulgē asserit.
 ille quosdā uelud diuersas stellas
 alios uelud lunā. alios uelud solē
 splendē asruat. Sed sciendū ē
 q² dñs gloria scōzū genealit² ex
 pressit. aplūs at² singulozū glo
 riā p mēis dīspōit. Vltimū
 ergo in regno celozū ut sol fulgē
 bit. qui tūc septies clāior q² nūc
 erit. Et in hac clāitate tm q²q²
 ab alio p meritis differt q²ūm
 stella a stella m clāitate differt.
 At² at² alios diuersē clātatis glo
 ria ita pcellūt. sicut lucifer p hy
 ades luna luciferū sol lunā clā
 tate excellūt. Hos at² oēs cor
 pus xpi m clāitate excedit.
 q²ū creator creaturam trāscendit.
 Unde et m dextera dei pīs sedē
 scībit. q² m gloria diuine ma
 iestatis fulgēre pcedit. Igitur
 talis uisio et talis gloria regnū
 celozū dicit. q² soli celi id est
 iusti hac fruūtur. Quozū pmi
 ū ē summū bonū. m quo habet
 plenū gaudiū. de plenitudine
 oīm bonozū. Concludit² itaq²
 q² sancti nō de insensibilibz rebz
 deliciēt. sed se m sumo bono
 eē et summū bonū m oī creatura
 et ex oēm creaturā uidedo frui
 gloriēt. Si a mīnis q²q² p su
 mū bonū m pmo acciperent.

adhuc plus appetent: et asequens
est q̄ plenū gaudiū non habent.
Sed cū constet eos plenū gaudiū
habere: n̄c̄rio sequitur eos summū
bonū deū habere: et de eius affluē
cie plenitudine om̄i bono habū
dare. Et n̄c̄i de celo celozū legit̄
ip̄e deus intelligit̄ q̄ celi id est
iusti in abscondito faciei sue a
quibacōne hom̄i celant̄. Unde
scribit̄. Habens thesaurū in ce
lo: hoc est in deo. Ad hoc summū
bonū iusti quadā cathena trahū
tur: que de virtutibz hoc modo
inectitur. In primis fides a
nimā q̄ quidā articulus q̄pletit̄:
fidei spes inectit̄. Spes dilacōē
tenet: dilacō opacōē q̄pletur.
Opacō intencōē ī summū bonū
trahitur: intencō boni p̄seuerā
cia clauditur: p̄seuerācie deus
fons om̄i bonozū dabitur. Igit̄
qui hac cathena tractus hant tur
rim scandens culmē eius attingit
re sed et p̄henit̄ beate viuere
in ea se gaudebit. q̄ in ea eius
glorie ḡozs est. Amen. Vere
vite et om̄i b̄te viuētū te deus
p̄cipē faciat qui nos om̄es ad
summū bonū p̄ducat.
Amen

169 120

